ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην καὶ δεκάτην ἕκτην ἑκάστου μηνός,

Ὑπὸ

Ἀλεξάνδρου Γ. Σκαλίδου.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 6.	Μετὰ παραρτήματος	δραχ. 10.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ. 8.	» »	φράγ. 16.
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ . .	φλωρ. 1.	» »	φλωρ. 2.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ. ‖ ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ, ΑΡΙΘ. 14.

1868.

ΕΤΟΣ Γ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 86.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ἀπριλίου 1868.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Ἅγιος Πέτρος ἐν Ῥώμῃ.—Κλεάνθης ὁ Στωϊκός. Μελέτη.—Ἡ Νέα Κόρινθος.—Ἡ Γκιουζέλ.—Ἀπριλιάτικο ψάρι.—Ποίησις.— Ἄνθος Ἀλόης. — Ἐπιτύμβιον.—Ποικίλα.—Αἴνιγμα ἀρχαῖον.

Η ΕΝ ΡΩΜΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΤΟΥ

ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ.

Εἴμεθα εἰς τὴν Ῥώμην ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Βατικάνου· ἀπέναντι ἡμῶν ὑψοῦται ἡ βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς ὁποίας βλέπει ὁ ἀναγνώστης συνημμένην τὴν πιστὴν εἰκόνα. Ὁ ναὸς οὗτος εἶναι ὁ μᾶλλον εὐρύχωρος ἀπὸ ὅσους ποτὲ οἱ χριστιανοὶ ἤγειραν πρὸς τιμὴν τῆς θεότητος.

Πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὸν ἐξωνάρθηκα, ἂς ἰδῶμεν τὰ δύο ταῦτα ὡραῖα κυκλοτερῆ προπύλαια τὰ ὁποῖα μᾶς περικυκλοῦσι. Τὸ ἔδαφος εἶναι ἀπέραντον μωσαϊκόν, καὶ ἑκατέρωθεν δύο μεγαλοπρεπεῖς βρύσεις ἀδιαλείπτως ἀναβρύουσαι δροσίζουσι τὴν ἀτμόσφαιραν.

Ὁ περίφημος ἀρχιτέκτων Βερνίνος περιεκύκλωσε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Πέτρου διὰ τῆς τετραπλῆς ταύτης κιονοθεσίας ἥτις ἁμιλλᾶται κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν.

Ὁ μονοκόμματος ὀβελίσκος, ὕψος ἔχων 25 μέτρων, ζυγίζει 75,000 λίτρας· ἐκόπη ἀπὸ γρανιτῶδές τι λατομεῖον τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ συγχρόνου τῷ Νουμᾷ βασιλέως, καὶ μετεφέρθη εἰς Ῥώμην ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου· ὁ πάπας Σίξτος ὁ Ε' τὸν ἀνοικοδόμησε· τὸν εὗρον ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ κίρκου τοῦ Νέρωνος. Ὁ Δομίνικος Φοντάνας, λαβὼν ἐντολὴν νὰ τὸν ἐπαναθέσῃ, μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο ἐννεακοσίους ἐργάτας καὶ ἑβδομήκοντα πέντε ἵππους. Ὁ Σίξτος Ε' τὸν εἶχεν εἰδοποιήσει ὅτι ἐν ἀποτυχίᾳ ἐκινδύνευεν ἡ ζωή του. Μετ' ἀνηκούστους ἀγῶνας, ὁ ὀβελίσκος ἐπανετέθη ἐπὶ τῆς βάσεώς του καὶ ὁ Φοντάνας, φερθεὶς ἐν θριάμβῳ ὑπὸ τῶν ἐργατῶν του, ἀπήλαυσε πλείστας τιμὰς καὶ πλούτη.

Ἀναβαίνει τις ἐκ τῆς πλατείας εἰς τὴν στοὰν διὰ τεσσάρων σειρῶν εὐρειῶν μαρμαρίνων κλιμάκων εἰς τὴν βάσιν τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι τὰ ἀγάλματα τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ τοῦ ἁγίου Παύλου. Ἡ ἐκκλησία ἔχει τέσσαρας κυρίας θύρας. Ὅ-

ταν φθάσῃ τις εἰς τὴν μεσαίαν θύραν, ὁ ὀφθαλμὸς θαμβοῦται ἐκ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῆς πολυτελείας τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Τὸ μέγα θυσιαστήριον εἶναι κεκαλυμμένον διὰ κουβουκλίου ὑψηλοῦ 122 πόδας καὶ ὑποβασταζομένου διὰ τεσσάρων στηλῶν ἑλικοειδῶν. Ἕκαστος πάπας, κατὰ τὴν χειροτονίαν του, φέρεται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τούτου, καὶ αὐτὸς μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λειτουργῇ ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ θόλος ἔχει 408 ποδῶν ὕψος, ἐξωθεν προασπίζεται ὑπὸ περικαλύμματος μολυβδίνου χωριζομένου διὰ σειρῶν κεχρυσωμένου μετάλλου, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀστράπτει ὑπερμεγέθης σφαῖρα ἐξ ἐπιχρύσου χαλκοῦ.

Εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἡ ἐντατοσύριγξ καὶ ὁ ἄμβων δὲν εἶναι προσκεκολλημένα εἰς τὸ οἰκοδόμημα ὡς εἰς τὰς ἄλλας ἐκκλησίας, ἀλλ' εἶναι ἐντελῶς ἀπεσπασμένα καὶ κινητά, εἰς τρόπον ὥστε δύνανται νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὸ μέρος ὅπου τελεῖται ἡ ἱεροπραξία.

Ὅταν ἀναβαίνῃ τις εἰς τὴν σφαῖραν τὴν ὑπερκειμένην τῇ ἐκκλησίᾳ, στρέφεται κατὰ πρῶτον διὰ μέσου δύο σειρῶν στοῶν, τοποθετημένων τῆς μὲν ἐπὶ τῆς δέ· ὀκτακόσιαι εὐρεῖαι βαθμίδες ἄγουσιν εἰς τὸ κατώτερον μέρος τῆς σφαίρας· ἀλλ' ἡ τελευταία κλῖμαξ δι' ἧς εἰσέρχεταί τις ἐν αὐτῇ εἶναι ὡς τῶν μύλων καὶ οὐδὲν στήριγμα εὑρίσκει τις οὐδαμοῦ, ὥστε πρέπει νὰ τὴν ἀναβῇ μετὰ μεγίστης προφυλάξεως. Εἰς τὴν σφαῖραν δύνανται νὰ χωρήσωσιν εἰκοσιτέσσαρες ἄνθρωποι.

Καταβαίνων τις ἐκ τῆς σφαίρας, σπανίως ἀμελεῖ νὰ περιτρέξῃ τὰ εὐρέα ἀετώματα τῆς ἐκκλησίας, καὶ νὰ περιέλθῃ τὸν ἀνώτερον θόλον καὶ τοὺς δύο ἄλλους τοὺς πολὺ ὀλιγώτερον ὑψωμένους ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐγείρεται ὁ πρῶτος. Ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ἀετωμάτων τούτων φαίνεται τὸ καταπληκτικὸν πανόραμα τῆς πόλεως τῆς Ῥώμης καὶ μέγα μέρος τῆς πεδιάδος της.

Α. Γ. Σ.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ο ΣΤΩΙΚΟΣ.

I

Αἱ ἠθικαὶ ἐπιστῆμαι ἐγεννήθησαν καὶ ἠνδρώθησαν ἐν αὐτῇ τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ τῶν ἐθνῶν. Ἀπεκαλύφθησαν, οὕτως εἰπεῖν, ἀμέσως παρὰ τοῦ Θεοῦ παρ' οὗ ἀποῤῥέουσιν, εἰς προνομιούχους τινὰς νόας, οἱ δὲ μετὰ ταῦτα αἰῶνες ἠγωνίσθησαν μόνον νὰ ἐξαγάγωσι τὰ πορίσματα, νὰ βασανίσωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐφαρμόσωσι τὰς ἀρχὰς, ἃς ἐξέφεραν οἱ ἱερομάντεις τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας. Τὸ καλὸν, τὸ ἀγαθὸν, τὸ ἀληθὲς ἐξῆλθον ἐκ τῆς Ἑλλάδος τέλεια, ὡς ἡ Ἀθηνᾶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός, ἡ δὲ πεῖρα τῶν αἰώνων οὐδένα προσέθεσεν οὐδὲ θὰ προσθέσῃ βεβαίως ἀνώτερον εἰς τὸ εὐρὺ πάνθεον ἐν ᾧ διαιτῶνται οἱ μεγάλοι ποιηταὶ καὶ φιλόσοφοι, οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ ῥήτορες, οἱ τραγικοὶ καὶ οἱ κωμικοὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐκείνου. Τίνα ποιητὴν δύναται νὰ προτάξῃ ἡ ἀνθρωπότης ὑπέρτερον τοῦ Ὁμήρου; Τὸν Οὐϊργίλιον ἢ τὸν Μίλτωνα, τὸν Βολταῖρον ἢ τὸν Κλοπστόκ; Ἀλλ' εἶναι δορυφόροι πλανῆται αὐτοὶ παρ' ἐκείνου τὸ φῶς δανειζόμενοι. Ἴσως τὰ ἔθνη, κατὰ τὰς κοινωνικὰς ἰδέας τῶν διαφόρων ἐποχῶν καὶ τὸν ἰδιάζοντα τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν χαρακτῆρα, προτιμῶσιν ἐνίοτε τὸν ποιητὴν, τὸν ῥήτορα, τὸν τραγικὸν τὸν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν βιώσαντα καὶ γράψαντα εἰς γλῶσσαν ζωντανὴν, τὴν εἰκόνα τοῦ ἑκάστοτε πραγματικοῦ βίου· ἴσως ὁ Βύρων συγκινεῖ σήμερον μᾶλλον τοῦ Ὁμήρου. Ἀλλ' ὁ Ὅμηρος ἔθελξε καὶ συνεκίνησεν ἐπὶ τρισχίλια ἔτη καὶ ἐπέκεινα τὴν ἀνθρωπότητα πᾶσαν καὶ οὐδὲ ἓν φύλλον τοῦ ἀμαράντου αὐτοῦ στεφάνου κατέπεσεν, ἐνῷ ἤδη ὅτε μόλις ἐκρύωσεν ὑπὸ τὸ μνῆμα ἡ περιπαθὴς καὶ περίλυπος καρδία τοῦ Βύρωνος, ἐψυχράνθη συγχρόνως καὶ ὁ πρὸς αὐτὸν ἐνθουσιασμός. Αἱ πρακτικαὶ ἐπιστῆμαι προβαίνουσι βῆμα πρὸς βῆμα καὶ οἱ κατὰ τοῦτο νεώτεροι εἶναι κρείττονες τῶν μεταγενεστέρων· ἀλλ' ὅπου ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δὲν προσκόπτει εἰς τοὺς λέβητας τοῦ χημικοῦ, εἰς τὸν διαβήτην τοῦ μαθηματικοῦ καὶ εἰς τῆς φυσικῆς τὰ πειράματα, ὅπου δὲν ὑπάρχει

ἀνάγκη νὰ προστεθῇ λίθος ἐπὶ λίθου, ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἀνέλθῃ βαθμηδὸν καὶ ὑποσκάζων πρὸς τὴν τελειότητα· ὅπου ἀπαιτοῦνται πτέρυγες καὶ ὄχι βήματα, ἔνθεοι ἄνδρες ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τῶν αἰώνων μετεωρίσθησαν εἰς εὐρείας ἐκτάσεις ἀπεράντου ὁρίζοντος καὶ ἔφθασαν τὸ ἀκρότατον σημεῖον τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θέλει ὑπερβῇ ὁ πολιτισμὸς τῶν αἰώνων.

Ἔχει δίκαιον ὁ Πλάτων· ἡ ψυχὴ ἀναμιμνήσκεται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὅ,τι ἐγνώριζε καὶ ὅ,τι ἐλησμόνησε περιβληθεῖσα τὸ γήϊνον τοῦ ἀνθρώπου σῶμα. Ἀλλ' ἦτο ἐπόμενον νὰ ἐνθυμηθῇ πρὸ παντὸς ἄλλου τὸ τέλειον ἀγαθὸν, τὸ ἀΐδιον κάλλος καὶ τὴν θεμελιώδη ἀλήθειαν ἐξ ἧς ἀπέῤῥευσε. Διὰ τοῦτο μόνον αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι κατεδικάσθησαν νὰ βαίνωσιν ἕρπουσαι. Ἀλλ' ἐὰν μειδιῶμεν σήμερον ἀναγινώσκοντες τὴν φυσικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τὰ ἰατρικὰ αὐτοῦ προβλήματα, ἐὰν ὁ θαυμάσιος Εὐκλείδης ἦναι νήπιον ἐνώπιον σημερινοῦ μαθητοῦ, εἰς τὸν ἅπαντα ὅμως αἰῶνα ἡ ἀνθρωπότης εὐσεβῶς καὶ ἀποθαυμάζουσα θὰ κλίνῃ τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς ἀφελοῦς χάριτος τοῦ Ὁμήρου, τοῦ ἀνδρικοῦ μεγαλείου τοῦ Πινδάρου, τῆς θεοπνεύστου τολμῶμεν εἰπεῖν φιλοσοφίας τοῦ ἐν τῷ Φαίδωνι Πλάτωνος καὶ τοῦ αὐστηροῦ κάλλους τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ὕμνου τοῦ Κλεάνθους.

II

Ὁ Κλεάνθης ἐγεννήθη περὶ τὰ τέλη τῆς τετάρτης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἀπὸ πατρὸς Φανίου, εἰς Ἄσσον, καλλίστην καὶ ὀχυρωτάτην πόλιν τῆς Μυσίας, ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ βράχου τῆς Ἴδης ἐκτισμένην. Παιδίον φύσει ῥωμαλέον τὸ σῶμα, ἐγένετο ἔτι ῥωμαλεώτερον ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς ὃ ἐπεδόθη· ἦτο πυγμάχος. Ἀλλ' οἱ πυγμάχοι τότε ἀπεθαυμάζοντο μὲν ὑπὸ τοῦ ὄχλου, ἐλογίζοντο ὅμως ὡς χυδαῖοι καὶ κακίστης ἀγωγῆς ἄνθρωποι. Οὐχ ἧττον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἔτρεφε διακαῆ πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ποίησιν ἔρωτα, καί ποτε ἐνῷ ὁ λαὸς τῆς Ἄσσου ἐχειροκρότει αὐτὸν νικητὴν ἀνεμνήσθη, τῶν Ἀθηνῶν. Ἠγάπησε καὶ ἐθαύμασε πάντοτε τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τῆς περιφανοῦς ταύτης πόλεως καὶ ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς τὴν ἀκαδημίαν, εἰς τὰς στοὰς, εἰς τοὺς ναοὺς, νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ διδάξῃ τὴν φιλοσοφίαν καὶ νὰ χειροκροτηθῇ ὑπὸ τοῦ Δήμου ἐκείνου, ὅστις ἐχειροκρότησέ ποτε τὸν Σωκράτην. Ἐνόμισεν ὅτι ζῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἥτις ἀνέθρεψε τοὺς κορυφαίους ποιητὰς καὶ φιλοσόφους, ὅτι περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὁρίζοντος καὶ ἔχων ἄνωθεν τὸν αὐτὸν οὐρανὸν, ἠδύνατο νὰ ἐξιχνιάσῃ κάλλιον τὰ ἀκατάληπτα μυστήρια τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δημιουργίας καὶ νὰ βαδίσῃ θαῤῥαλεώτερον πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. Ἀποπλεύσας λοιπὸν ἐκ τῆς Ἄσσου κατῆλθεν εἰς Πειραιᾶ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τρίτης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

Αἱ Ἀθῆναι τότε δὲν εἶχον πλέον τὸ αὐστηρὸν μεγαλεῖον τῶν πάλαι χρόνων· καὶ ἀνέτελλε μὲν πάντοτε ὁ αὐτὸς τοῦ Μαραθῶνος, τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῶν Πλαταιῶν ἥλιος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς Χαιρωνείας ἐπῆλθεν ὁ χειμὼν τοῦ ἑλληνισμοῦ. Δὲν ἐπάλαιεν ὁ Νικίας πρὸς τὸν Κλέωνα, οὐδ' ἤκουες εἰς τὴν Πνύκα τὴν φωνὴν πολιτικοῦ ῥήτορος, οὐδ' ἐμάστιζεν εἰς τὸ θέατρον τοὺς δημαγωγοὺς ὁ Ἀριστοφάνης. Ἡ δὲ νέα κωμῳδία ἀπὸ ὑψηλῆς περιωπῆς καταπεσοῦσα εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς κοινωνικοὺς ἐν γένει χαρακτῆρας, ἦτο εἰκὼν πιστὴ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς ἐποχῆς· ἐπίχαρις μὲν καὶ ζωηρὰ καὶ ἀνθηρὰ, ἀλλ' οὐχὶ ἀληθῶς μεγαλοπρεπὴς καὶ ὀγκώδης. Ἐχειροκροτεῖτο ὁ Φιλήμων καὶ ὁ Μένανδρος, ὁ πατὴρ τῆς νέας ταύτης κωμῳδίας, περὶ οὗ δικαίως ἔλεγεν ὁ κριτικὸς Ἀριστοφάνης «Ὦ Μένανδρε καὶ βίε πότερος ἄρ' ὑμῶν πότερον ἐμιμήσατο;» Ὁ δημόσιος βίος κατεμαράνθη καὶ σχεδὸν ἐξέλιπεν, ἀλλ' ὁ κατ' ἰδίαν ἦτο ὑπέρ ποτε λαμπρότατος καὶ διέσωζεν ἀκεραίαν τὴν ἀττικὴν λεπτότητα καὶ χάριν. Ἐνῷ δὲ αἱ Ἀθῆναι πρὸ πολλοῦ ἀπώλεσαν τὴν πολιτικὴν κυριαρχίαν, διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου, διετήρησαν ὅμως τὴν πνευματικὴν ἡγεμονίαν, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην ἑστίαν ἤρχοντο ἔτι οἱ φίλοι τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης ν' ἀνάψωσι τὴν μέλλουσαν νὰ ποδηγετήσῃ αὐτοὺς δᾷδα· ὥστε ἐξηκολούθει περιλαμβάνουσα καὶ διαχέουσα ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμόν. Αἱ ἐτήσιαι αὐτῆς πρόσοδοι ὁμοῦ μὲ τὰς χορηγίας ὅσαι ἐδί-

δοντο ἐκ Μακεδονίας καὶ Αἰγύπτου, συνεποσοῦντο εἰς 1200 τάλαντα, ὅσα δὲν εἰσεπράττοντο ἴσως οὐτ' ἐπὶ τῆς μεγίστης ἀττικῆς ἡγεμονίας, μεγάλη δ' εὐθηνία ὑπῆρχε κατὰ τὴν πόλιν καὶ δαψιλῆ ἦσαν τὰ πρὸς τὸν βίον.

Ἄπειροι ξένοι συνέῤῥεον πανταχόθεν τῆς οἰκουμένης, οἱ μὲν ἵνα παιδευθῶσιν ἐνταῦθα, ὑπὸ τὸν Ἐπίκουρον ἢ τὸν Ζήνωνα, τὴν φιλοσοφίαν, καὶ τὴν διαλεκτικὴν ὑπὸ τὸν Μεγαρέα Στίλπωνα· ἄλλοι ἕνεκα τῶν ἑταιρῶν, τῶν καλλίστων καὶ εὐφυεστέρων γυναικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ ἄλλοι τέλος χάριν τῆς τέχνης καὶ τοῦ ἐμπορίου, κατ' ἐξοχὴν τότε ἀκμάζοντος καὶ ἐναμίλλου ὄντος τοῦ ἐμπορίου τῆς Ῥόδου, τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἡ γλυπτική, ἡ ἀγαλματοποιΐα εἶχον ἄπειρα ἐργοστάσια ἀναδεχόμενα παραγγελίας πολλὰς διὰ τὰς αὐλὰς τῶν δυναστῶν· τριακόσιοι δὲ ἑξήκοντα ἀνδριάντες ἐν διαστήματι τριάκοντα ἡμερῶν ἀνηγέρθησαν ὑπὸ τοῦ Δήμου εἰς μόνον τὸν Δημήτριον τὸν Φαληρέα. Οἱ ἰδιῶται αὐτοὶ εἶχον ἀμύθητα πλούτη, αἱ δὲ οἰκίαι αὐτῶν, πολλαὶ ἐκ μαρμάρου, ἐκοσμοῦντο δι' ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων βαρυτίμων. Ἡ διασωθεῖσα διαθήκη τοῦ Θεοφράστου ἀποδεικνύει τί ἐκαλεῖτο τότε μετρία περιουσία, διότι ὁ Θεόφραστος δὲν ἐνομίζετο ὡς τὰ μάλιστα πλούσιος. Παραθέτομεν αὐτὴν εἰς κύρωσιν τῶν λόγων ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιφαινομένην ἐν αὐτῇ ἐξαίρετον εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων τοῦ γράψαντος.

«Ἔσται μὲν εὖ· ἐὰν δέ τι συμβῇ, τάδε διατίθεμαι. Τὰ μὲν οἴκοι ὑπάρχοντα πάντα δίδωμι Μελάντῃ καὶ Παγκρέοντι τοῖς υἱοῖς Λέοντος. Ἀπὸ δὲ τῶν παρ' Ἱππάρχου συμβεβλημένων, τάδε μοι βούλομαι γενέσθαι· πρῶτον μὲν τὰ περὶ τὸ μουσεῖον καὶ τὰς θεὰς συντελεσθῆναι, κἂν εἴτι ἄλλο δύναται περὶ αὐτὰς ἐπικοσμηθῆναι πρὸς τὸ κάλλιον. Ἔπειτα τὴν Ἀριστοτέλους εἰκόνα τεθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἀναθήματα, ὅσα πρότερον ὑπῆρχον ἐν τῷ ἱερῷ· εἶτα τὸ στωΐδιον οἰκοδομηθῆναι τὸ πρὸς τῷ μουσείῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον. Ἀναθῆναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς τῆς περίοδοί εἰσιν, εἰς τὴν κάτω στοάν· ἐπισκευασθῆναι δὲ καὶ τὸν βωμὸν ὅπως ἔχῃ τὸ τέλειον καὶ τὸ εὔσχημον. Βούλομαι δὲ καὶ τὴν Νικομάχου εἰκόνα συντελεσθῆναι ἴσην. Τὸ μὲν τῆς πλάσεως ἔχει Πραξιτέλης· τὸ δὲ ἄλλο ἀνάλωμα ἀπὸ τούτου γενέσθω. Σταθῆναι δὲ ὅπου ἂν δοκῇ τοῖς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελουμένοις τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὰ ἀναθήματα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. Τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν Σταγείροις ἡμῖν ὑπάρχον δίδωμι Καλλίνῳ· τὰ δὲ βιβλία πάντα Νηλεῖ· τὸν δὲ κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ κήπῳ πᾶσας δίδωμι τῶν γεγραμμένων φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ, ἐπειδήπερ οὐ δυνατὸν ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδημεῖν, μήτε ἐξαλλοτριοῦσι, μήτε ἐξιδιαζομένου μηδενός, ἀλλ' ὡς ἂν ἱερὸν κοινῇ κεκτημένοις καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οἰκείως καὶ φιλικῶς χρωμένοις, ὥσπερ προσῆκον καὶ δίκαιον. Ἔστωσαν δὲ οἱ κοινωνοῦντες Ἵππαρχος, Νηλεύς, Στράτων, Καλλῖνος, Δημότιμος, Δημάρατος, Καλλισθένης, Μελάντης, Παγκρέων, Νίκιππος. Ἐξεῖναι δὲ βουλομένῳ φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτέλει, τῷ Μειδίου καὶ Πειθιάδος υἱῷ, καὶ μετέχειν τούτων· καὶ αὐτοῦ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι τοὺς πρεσβυτάτους, ὅπως ὅτι μάλιστα προαχθῇ κατὰ τὴν φιλοσοφίαν. Θάψαι δὲ καὶ ἡμᾶς ὅπου ἂν δοκῇ μάλιστα ἁρμόττον εἶναι τοῦ κήπου, μηδὲν περίεργον περὶ τὴν ταφήν, μήτε περὶ τὸ μνημεῖον ποιοῦντας. Ὅπως δὲ συνείρηται, μετὰ τὰ περὶ ἡμᾶς συμβάντα, περὶ τὸ ἱερόν, καὶ τὸ μνημεῖον, καὶ τὸν κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, θεραπευόμενα, συνεπιμελεῖσθαι καὶ Πόμπυλον τοῦτον ἐποικοῦντα αὐτόν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιούμενον, ἣν καὶ πρότερον· τῆς δὲ λυσιτελείας ἐπιμελεῖσθαι αὐτοὺς τοὺς ἔχοντας ταῦτα. Πομπύλῳ δὲ καὶ Θρέπτῃ πάλαι ἐλευθέροις οὖσι, καὶ ἡμῖν πολλὴν χρείαν παρεσχημένοις, εἴτι πρότερον ἔχουσι παρ' ἡμῶν, καὶ εἴτι αὐτοὶ ἐκτήσαντο, καὶ ἃ νῦν παρ' Ἱππάρχῳ αὐτοῖς συντέταχα, δισχιλίας δραχμάς, ἀσφαλῶς εἶναι δεῖν αὐτοῖς ὑπάρχειν ταῦτα, καθάπερ καὶ αὐτοῖς διελέχθην Μελάνθῃ καὶ Παγκρέοντι πολλάκις· καὶ πάντα μοι συγκατετίθεντο. Δίδωμι δ' αὐτοῖς καὶ Σωμανάλην, καὶ τὴν παιδίσκην. Τῶν δὲ παίδων, Μόλωνα μὲν, Κίμωνα, καὶ Περ-

μένοντα, ἤδη ἐλευθέρους ἀφίημι· Μάνην δὲ καὶ Καλλίαν παραμείναντας ἔτη τέτταρα ἐν τῷ κήπῳ, καὶ συνεργασαμένους καὶ ἀναμαρτήτους γενομένους, ἀφίημι ἐλευθέρους· τῶν δὲ οἰκηματικῶν σκευῶν, ἀποδίδοντας Πομπύλῳ ὅσα ἂν δοκῇ τοῖς ἐπιμελησταῖς καλῶς ἔχειν, τὰ λοιπὰ ἐξαργυρίσαι. Δίδωμι δὲ καὶ Καρίωνα Δημοτίμῳ, Δόνακα δὲ Νηλεῖ· Εὔβιον δ' ἀποδόσθαι. Δότω δ' Ἵππαρχος Καλλίνῳ τρισχιλίας δραχμας. Μελάντῃ δὲ καὶ Παγκρέοντι, εἰ μὲν μὴ ἑωρῶμεν Ἵππαρχον καὶ ἡμῖν πρότερον χρείαν παρεσχημένον, καὶ νῦν ἐν τοῖς ἰδίοις μάλα νεανικῶς ἔχοντα, προσετάξαμεν ἂν μετὰ Μέλαντος καὶ Παγκρέοντος ἐξάγειν αὐτά. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἐκείνοις ἐώρων ῥᾴδιον ὄντα συνοικονομεῖν, λυσιτελέστερόν τε αὐτοῖς ὑπελάμβανον εἶναι τεταγμένον τι λαβεῖν παρὰ Ἱππάρχου· δότω Ἵππαρχος Μελάντῃ καὶ Παγκρέοντι, ἑκατέρῳ τάλαντον· διδόναι δ' Ἵππαρχον καὶ τοῖς ἐπιμελησταῖς εἰς τὰ ἀναλώματα, τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένα, κατὰ τοὺς ἑκάστου καιροὺς τῶν δαπανημάτων· οἰκονομήσαντα δὲ ταῦτα Ἵππαρχον ἀπηλλάχθαι τῶν συμβολαίων τῶν πρὸς ἐμὲ πάντων· καὶ εἴτι ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος συμβέβληκεν Ἵππαρχος ἐν Χαλκίδι, Ἱππάρχου τοῦτο ἐστίν. Ἐπιμεληταὶ δὲ ἔστωσαν τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων, Ἵππαρχος, Νηλεύς, Στράτων, Καλλῖνος, Δημότιμος, Καλλιστένης, Κτήσαρχος. Αἱ διαθῆκαι κεῖνται ἀντίγραφα τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμέναι, μία μὲν παρὰ Ἡγησίᾳ Ἱππάρχου· μάρτυρες, Κάλλιππος Πελανεύς, Φιλόμηλος Εὐωνυμεύς, Λύσανδρος Ἰβαίης, Φιλίων Ἀλωπεκῆθεν. Τὴν δ' ἑτέραν ἔχει Ὀλυμπιόδωρος· μάρτυρες δὲ οἱ αὐτοί. Τὴν δ' ἑτέραν ἔλαβεν Ἀδείμαντος, ἀπήνεγκε δὲ Ἀνδροσθένης ὁ υἱός· μάρτυρες, Ἀείμνηστος Κλεοβούλου, Λυσίστρατος Φίδωνος Θάσιος, Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, Θήσιππος Θησίππου ἐκ κεραμέων, Διοσκουρίδης Διονυσίου Ἐπικηφίσιος.»

Ἐπὶ τέλους δέκα χιλιάδες ξένων, εἰκοσιμία χιλιάδες πολιτῶν καὶ τετρακόσιαι χιλιάδες δούλων ἀπετέλουν τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἀττικῆς. Θρησκεία, φιλοπατρία καὶ οἰκιακὴ ἀρετὴ καὶ πᾶσα χρηστότης κατήντησαν πράγματα ἀνύπαρκτα, πάντες δ' ἔζων διὰ νὰ γελῶσι, νὰ διασκεδάζωσι, ν' ἀκολασταίνωσιν ἀφθόνους ἔχοντες τοὺς πόρους καὶ ποικίλας τὰς τέρψεις. Ὁ οἰκογενειακὸς βίος ἐχαλαρώθη· ὁ γάμος ἐμπαίζεται οἰκτρῶς ὑπὸ τῶν τότε κωμικῶν, οἱ δὲ σύζυγοι ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἴδια δὲν ἔβλεπον βεβαίως τὰς γυναῖκας αὐτῶν τοσοῦτον περιπαθῶς ὅσον ὁ Ὀδυσσεὺς τὴν Πηνελόπην. Ἡ ἑταίρα ἐπεκράτησε πανταχοῦ. Ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ χάρις αὐτῆς, ἡ παιδεία καὶ ἡ φιλοκαλία, καὶ πρὸ πάντων τὸ ἐλαφρὸν βάρος τῆς ἐφημέρου συμβιώσεως, ὑπεσκέλισαν τὴν σύζυγον ἤ; ὁ βίος ἦτο μᾶλλον περιωρισμένος, μᾶλλον σώφρων καὶ βαρὺς καὶ ἑπομένως ἧττον χαρίεις καὶ ἐπαγωγός. Ἡ ἑταίρα, ἣν ὁ κυνικὸς Διογένης ἀπεκάλει καὶ βασιλέως βασίλισσαν, διαθέτουσα ἄπειρα πλούτη ἐκοσμεῖτο πολυτελῶς, λαμπρῶς ἢ καὶ ἀσέμνως καὶ παρευρίσκετο παντοῦ, εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὰς δημοσίας διδαχάς, εἰς πᾶσαν ὁμήγυριν. Οὕτως ἡ κοινωνία ἐκείνη ἐφήρμοζε κατὰ γράμμα ἀλλὰ συγκερασμένας τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀριστίππου καὶ τοῦ Διογένους, καὶ, χάριν τῆς ἡδονῆς, ἀπέβαλεν ἀληθῶς πᾶσαν ἔννοιαν τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τοῦ βίου, ἐθεώρει δὲ πρόληψιν τὸν γάμον, πρόληψιν τὴν φιλοστοργίαν, πρόληψιν τὴν πατρίδα, τὰ πάντα ἀστεῖα, τὰ πάντα πρόληψιν· κύριος δὲ κανὼν τοῦ βίου ἦτο τὸ τοῦ Ἄμφιδος·

Πῖνε, παῖζε· θνητὸς ὁ βίος· ὀλίγος οὐπὶ γῆς χρόνος· ἀθάνατος δ' ὁ θάνατος ἐστίν, ἂν ἅπαξ τις ἀποθάνῃ.

Μάλιστα δ' ἀξιομνημόνευτοι ἦσαν αἱ ἐπιδείξεις καὶ αἱ διατριβαὶ τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν σοφιστῶν. Ἤκμαζε τότε Στίλπων ὁ Μεγαρεύς, ἀφελὴς μὲν καὶ ἀνεπίπλαστος τὸν βίον, ἀλλὰ δεινὸς πρὸς εὑρεσιλογίαν καὶ σοφιστείαν. Διεσώθησαν παράδοξοι ἀπαντήσεις αὐτοῦ, ἀποδεικνύουσαι εἰς ποίαν παρακμὴν ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὴ ἡ ἀληθὴς εὐφυΐα, ἡ μὴ εὐθέτως χειραγωγουμένη. Ἐρωτηθεὶς ἂν ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Φειδίου εἶναι θεός·—ὄχι, ἀπήντησεν. Ἡ τοιαύτη ἄρνησις ἦτο βλάσφημος· δι' ὃ προσεκλήθη εἰς Ἄρειον Πάγον, ἐκεῖ δὲ ἀπολογούμενος εἶπε· — δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· ἀληθῶς δὲν εἶναι θεὸς ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλὰ θεά· διότι θεοὶ εἶναι μόνον οἱ ἄῤῥενες. Οἱ Ἀρειοπαγῖται ἀπέλυσαν αὐτὸν διατάξαντες ν' ἀπέλθῃ ἀμέσως τῆς

πόλεως. Ἄλλοτε φίλος αὐτοῦ ἐκράτει λάχανον καὶ τὸ ἐπεδείκνυεν εἰς τὸν Στίλπωνα. « Ἀλλὰ δὲν εἶναι λάχανον τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ Μεγαρεύς· διότι λάχανον ἦτο τὸ πρὸ μυρίων ἐτῶν κληθὲν, ἄρα οὐχὶ τοῦτο. » Καὶ ὅμως δὲν ἦτο ἄμοιρος ἀξίας ὁ Στίλπων· τοὐλάχιστον ὁ Πολιορκητὴς Δημήτριος κυριεύσας τὰ Μέγαρα, περιεποιήθη πολὺ αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησε μάλιστα μή τις τῶν στρατιωτῶν ἔλαβέ τι τῶν ἐκείνου· «Οὐδείς, ἀπήντησεν ὁ Στίλπων ἀγερώχως καὶ δηκτικῶς· οὐδένα γὰρ εἶδον ἐπιστήμην ἀποφέροντα. » Ὅτε δ' ὁ Δημήτριος ἀνεχώρει ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Μεγάρων ἣν ἀνεκήρυξεν ἐλευθέραν, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Στίλπωνα εἶπεν· « ἐλευθέραν, ὦ Στίλπων, ἀπολείπω τὴν πόλιν· » ὀρθῶς λέγεις, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, οὐδένα γὰρ ἡμῶν δοῦλον ἀπολέλοιπας. »

Αἱ δὲ διδασκαλίαι ἐγίνοντο πανταχοῦ τῆς πόλεως· καὶ ἐδῶ μὲν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλυσσοῦ, ὑπὸ σκιὰν πλατάνου, ὁ Ἐπίκουρος, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν πλουσιωτέρων νέων, προσεκτικῶς ἀκροωμένων, ἐδίδασκε, τὴν Κυρρηναϊκὴν σχολὴν βελτιώσας, περὶ τῆς καταστηματικῆς ἡδονῆς, κατεφρόνει τοὺς μεταρσίους λόγους, ὅπως ἀπεκάλει τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους· διέκρινε τί ἐστι δόξα καὶ τί πρόληψις· ἀπεφαίνετο ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι σῶμα, ὅτι φιλοσοφία εἶναι ἡ διὰ λόγων καὶ διαλογισμῶν περιποιοῦσα τὸν εὐδαίμονα βίον, καὶ συμπεραίνων ἔλεγεν· « ἡμεῖς τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν τοῦ μακαρίως ζῆν. » Ἀπήρχετο δὲ μετὰ τῶν φίλων ἑταιρῶν Μαρμαρίου, Ἡδείας, Ἐρωτίου καὶ Νικιδίου εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅπου ἀνέμενε τὸν καλὸν αὐτὸν φιλόσοφον πολυτελὴς τράπεζα, δι' ἣν ἐδαπάνα μνᾶν, ἤτοι δραχμὰς σημερινὰς ἑξακοσίας περίπου, καὶ τοῦτο ὅταν οὐδένα ἐξένιζεν. Ἐκεῖ εἰς τὴν Πεισιανάκτειον στοὰν τὴν ἐκ τῆς γραφῆς τοῦ Πολυγνώτου μετονομασθεῖσαν Ποικίλην, ἐν τῷ μέσῳ εἰκόνων ἀναμιμνησκουσῶν τὴν ὡραίαν τῶν Ἀθηνῶν ἐποχὴν καὶ τὴν πάλαι εὔκλειαν, ἐδίδασκεν ὁ Ζήνων. Ἐξελέξατο δὲ τὴν στοὰν διὰ τὸ σεβαρὸν αὐτῆς καὶ πρὸ πάντων διὰ νὰ μὴ συνέρχεται περὶ αὐτὸν ὄχλος πολύς· διότι ἐπὶ τῶν Τριάκοντα χίλιοι τετρακόσιοι ἐφονεύθησαν ἐκεῖ καὶ ἐνέπνεε φόβον τὸ χωρίον. Ἐκ τούτου ἐκλήθησαν οἱ Ζηνώνειοι Στωϊκοί, πρότερον ὅμως ἐκαλοῦντο Στωϊκοὶ οἱ ἐν τῇ στοᾷ διατρίβοντες ποιηταί. Ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ, ὅλως ἀντίθετος τῆς τοῦ Ἐπικούρου, ἦτο μὲν θυγάτηρ τῆς κυνικῆς φιλοσοφίας, διὸ καὶ ὁ Ζήνων ἐχλευάζετο ὡς γράφων ἐπὶ κυνὸς οὐρᾶς, ἀλλὰ καλὴ καὶ εὐειδὴς θυγάτηρ, μὴ κληρονομήσασα τῆς μητρὸς τὴν ἀναίδειαν καὶ τὴν ῥυπαρότητα. Οἱ ἀκροαταὶ αὐτοῦ δὲν ἦσαν ὅμοιοι τῶν ἀκροατῶν τοῦ Ἐπικούρου. Σεμνοὶ νέοι καὶ ἄνδρες θλιβόμενοι ἐπὶ τῇ πολιτικῇ καὶ ἠθικῇ παρακμῇ ἤντλουν παρ' αὐτῷ δύναμιν ψυχῆς διὰ ν' ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς γενικῆς διαφθορᾶς, ἢ κἂν διὰ νὰ μὴ μολυνθῶσιν ὑπ' αὐτῆς. Μὴ ἔχοντες πατρίδα ἐγένοντο κοσμοπολῖται, καὶ ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἀθυμίας αὐτῶν ἐθωρακίσθησαν μὲ τὴν ἀπάθειαν· ὁ πολιτικὸς ἠρωϊσμὸς ἐνεκρώθη πλέον καὶ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀναζωπυρηθῇ· ἀλλ' αὐτοὶ ἐνεκολπώθησαν τὸν φιλοσοφικὸν ἠρωϊσμὸν καὶ ἐκήρυξαν ἀδιαφόρους τὴν ὀδύνην καὶ τὰς βασάνους, τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν. Ἐνῷ πέριξ τῆς Στοᾶς ἐθορύβουν τὰ πάθη καὶ τὰ ὄργια, καὶ ἐτάραττον τὴν πόλιν οἱ κῶμοι καὶ αἱ εὐωχίαι, ἐντὸς αὐτῆς ἐβασίλευε γαλήνη βαθεῖα. Ὁ Ζήνων πρῶτος ὥρισε τί ἐστι καθῆκον· αὐτὸς παραλαβὼν τὸν ὁρισμὸν τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τῶν κυνικῶν φιλοσόφων, τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ἀπέδωκεν εἰς τὴν φύσιν τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου καὶ ἀνύψωσεν οὕτω τὴν ἀρετὴν εἰς τὴν ὑψίστην καὶ ἀληθῆ αὐτῆς περιωπήν. Κατ' ἀντίθεσιν δὲ τῶν κυνικῶν, ἐδίδασκεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει κοινωνικὸς καὶ πρακτικὸς καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ζῇ ἐν ἐρημίᾳ πρὸς τὴν ἀρετήν. Αὐτὸς τέλος πάντων ὥρισε τὸν Θεὸν ἀθάνατον, τέλειον, κακοῦ παντὸς ἀνεπίδεκτον, προνοητικὸν καὶ τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, δημιουργὸν τῶν ὅλων καὶ πατέρα πάντων.

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις τῶν Ἀθηνῶν ὅτε πρῶτον ὁ υἱὸς τοῦ Φανίου τὰς εἶδεν. Ὁ Κλεάνθης ἦτο νέος· ἴσως τότε ἠγάπησε μᾶλλον τῆς Στωϊκῆς, τὴν λαμπρὰν καὶ φιλήδονον τοῦ Ἐπικούρου διδασκαλίαν· ἀλλ' ὅτε ἔθεσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ θυλάκιον παρετήρησεν ὅτι ἔχει τέσσαρας μόνον δραχμάς.

III

Οὐδὲν βεβαίως διδακτικώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες ἕνεκα διακαοῦς πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτος, τὰ πάντα τολμῶσιν, οὐδενὸς κόπου φείδονται καὶ ὑφίστανται ἀθορύβως καὶ καρτερικῶς τὰς στερήσεις πάσας, ἀναγκαζόμενοι πολλάκις νὰ ἐργάζωνται εἰς βάναυσα ἔργα, διὰ νὰ πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ πορισθῶσιν ἐκ τῆς ἀτελοῦς ἔτι παιδείας αὐτῶν. Ὁ Κλεάνθης ἦτο πένης· καὶ ἤντλει μὲν ἐπὶ μισθῷ τὴν νύκτα εἰς τοὺς κήπους, ἐγυμνάζετο δὲ τὴν ἡμέραν εἰς τοὺς λόγους παρὰ τῷ Ζήνωνι. Διὸ καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. Ἀλλ' ὅτε οἱ κῆποι δὲν εἶχον ἀνάγκην ἀρδεύσεως, ἐζύμωνε τότε εἰς τὴν ἀλφιτόπωλιν. Ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ θεωρήματα περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, περὶ εὐδαιμονίας καὶ κακοδαιμονίας, περὶ Θεοῦ καὶ περὶ ψυχῆς, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου βίου μετέπιπτεν εἰς τὸν χειρώνακτα βίον· καὶ τὰ κάλλιστα δῶρα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἐγίνοντο ἕρμαια τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν τοῦ σώματος. Τοιαύτην ἔχων φιλοπονίαν διήνυσε τὰ πρῶτα τῆς σπουδῆς αὐτοῦ ἔτη, ἀποκρύπτων πρὸς πάντας τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην ἐργασίαν. Ἡ ὑπερήφανος αὐτοῦ ψυχὴ δὲν ἤθελε νὰ ἀποκαλύψῃ ἀρετὴν, ἣν ἄνδρες πλούσιοι, τιμῶντες τὸν ζῆλον αὐτοῦ, ἠδύναντο ἴσως νὰ καταστρέψωσι προσφέροντες αὐτῷ τὸν ἄνετον βίον. Ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος ὁ ἐπιβλέπων πῶς ἕκαστος πορίζεται τὰ δαπανώμενα, ἐκάλεσεν αὐτὸν νὰ δώσῃ λόγον πόθεν τοσοῦτον εὐέκτης ὢν διαζῇ. Ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι ὁ πολύμοχθος ἐκεῖνος βίος δὲν ἐμαρανε τὴν εὐεξίαν τοῦ σώματος αὐτοῦ. Τότε ἠναγκάσθη νὰ παράσχῃ μάρτυρα τὸν κηπουρὸν, παρ' ᾧ ἤντλει, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν παρ' ᾗ τὰ ἄλφιτα ἐζύμωνεν. Οἱ δὲ Ἀρειοπαγῖται ἀντὶ καταδίκης ἐψήφισαν νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτὸν δέκα μναῖ. Ἀλλ' ὁ Ζήνων ἐμπόδισε τὸν μαθητὴν νὰ λάβῃ τὸ ἀργύριον, προέτρεψε δὲ αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν ἐργατικὸν βίον, φέρων πρὸς αὐτὸν ὡς ἀποταμίευμα ὀβολὸν καθ' ἑκάστην. Ἀφοῦ ἠθροίσθη τὸ κέρμα, ὁ Ζήνων ἔφερεν αὐτὸ εἰς μέσον τῶν γνωρίμων καὶ εἶπεν· « ὁ μὲν Κλεάνθης καὶ ἄλλον Κλεάνθην ἠδύνατο νὰ θρέψῃ ἐὰν ἤθελεν· οἱ δὲ ἔχοντες πόθεν νὰ τραφῶσι παρ' ἑτέρων ἐπιζητοῦσι τὰ ἐπιτήδεια καίπερ ἀνειμένως φιλοσοφοῦντες· » αἰνιττόμενος τοὺς ἐπικουρείους φιλοσόφους, οἵτινες μὴ ἐπαρκοῦντες εἰς τὰς ὑπερόγκους δαπάνας τῆς διαίτης αὐτῶν, ἐπορίζοντο χρήματα, ἐπαιτοῦντες παρὰ τῶν πλουσίων Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων ἡγεμόνων.

Κατὰ τὸν Σουΐδαν, ὁ Κλεάνθης ἐγένετο διδάσκαλος τοῦ Ἀντιγόνου· ἀλλὰ δὲν εἶναι βεβαίως τοῦτο τὸ πρῶτον λάθος τοῦ Σουΐδα, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνηλεῶς συγχέει τὰ πράγματα. Ὁ Ἀντίγονος ἐκάλεσε τὸν Ζήνωνα ὡς διδάσκαλον, ὁ δὲ Ζήνων ὀγδοηκοντούτης ὢν καὶ ἀσθενὴς διὰ τὸ γῆρας, ἠρνήθη ν' ἀπέλθῃ, ἀπέστειλε δὲ δύο τῶν συσχολαστῶν αὐτοῦ τὸν Περσαῖον καὶ τὸν Φιλωνίδην. Ὑπέπεσεν ὅμως εἰς τὸ λάθος τοῦτο ὁ Σουΐδας ἀπατηθεὶς ἐκ τῆς περικοπῆς τοῦ Διογένους Λαερτίου ἀποκαλοῦντος τὸν Ἀντίγονον ἀκροατὴν τοῦ Κλεάνθους καὶ ἐννοοῦντος ὅτι, ὅτε ὁ Ἀντίγονος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἠκροάσατο καὶ τοῦ στωϊκοῦ τούτου φιλοσόφου καθὼς καὶ πολλῶν ἄλλων, οἵτινες, ὡς ἐκ τούτου, δὲν δύνανται τῇ ἀληθείᾳ νὰ κληθῶσι διδάσκαλοι τοῦ Ἀντιγόνου. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅμως ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος ἠγάπα τὸν Κλεάνθην καὶ ἐθαύμαζε τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν αὐτοῦ, προσέφερε μάλιστα εἰς τὸν φιλόσοφον τρισχιλίας δραχμὰς, ἃς αὐτὸς ἐπίσης ἀπέρριψε. Διέμεινε δὲ πάντοτε πένης, ὥστε ἠναγκάζετο εἰς ὄστρακα καὶ εἰς ὠμοπλάτας βοῶν νὰ γράφῃ ὅσα ἤκουε παρὰ τοῦ Ζήνωνος καὶ ὅσα συνέθετεν αὐτός.

(ἀκολουθεῖ).

Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΝΕΑ ΚΟΡΙΝΘΟΣ.

.... Καθυστερήσαντος τοῦ ἀπὸ Πατρῶν ἀτμοπλοίου, κατὰ τὴν φιλότιμον τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας συνήθειαν, ἀναγκάζομαι τῇ στερρᾷ ὑπείκων ἀνάγκῃ νὰ παραμείνω ἐν Νέᾳ Κορίνθῳ, ὅθεν καὶ

διασκεδάζων τὴν ἀδημονίαν μου σοὶ γράφω τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμάς.

Γνωρίζεις τὸ πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν ἢ γραφολογίαν σχεδὸν μῖσός μου, καὶ δὲν θὰ σοὶ γράψω τι περὶ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης Κορίνθου, ἀφοῦ μάλιστα εὑηρεστήθη ὁ καλαίσθητος Μούμμιος εἰς μουμίαν νὰ μεταβάλῃ κατακαίων καὶ κατερειπιῶν αὐτήν. Ἐκείνη ἤδη ἀπέθανεν, ἐζήτησε τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ — λάθε βιώσας, — καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω ὄρεξιν ὡς μιαρὸς νὰ παρεισδύσω φρῦνος συνταράττων καὶ ἀνακινῶν ὀστᾶ καὶ ἀποθαμμένων κρανία. Ἄλλως τε δύνασαι καταφεύγων εἰς τὰς σελίδας τοῦ Γεωγράφου νὰ θαυμάσῃς τοὺς πλούτους καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἐν τῇ ἀρχαιότητι τούτου Λονδίνου, καὶ νὰ ἴδῃς σιελιζόμενος, ὡς ἐνώπιον διατεμνομένου λεμωνίου, διακεχυμένας εἰς τὰς στοὰς τῆς Πανδήμου Ἀφροδίτης τὰς ἀπειροπληθεῖς ἀδελφὰς τῆς Λαΐδος.

Ὅτε κατὰ τὸ 1858 ὁ σκαιὸς Τάρταρος ἔκαμε τὴν πόλιν τοῦ Ἀκροκορίνθου νὰ χορεύῃ τὸν χορὸν τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, ἐπὶ ἔτος δὲ ἡ γῆ ἡ ἀρχαϊκὴ αὐτῆς ὠμοίαζε μέγα τύμπανον ὅπερ κάτωθεν κρουόμενον ἀνέδιδε φρικιάσεις καὶ βρυχηθμούς, ἡ Κυβέρνησις πατρικῶς φερομένη καὶ προλαμβάνουσα τοῦ μέλλοντος ταρτάρειόν τι νέον φιλοφρόνημα, ὥρισε μετὰ σοφᾶς μελέτας τόπον πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως μίαν ὥραν μακρὰν τῆς καταπεσούσης Κορίνθου, τόπον παράλιον καὶ ἐπίπεδον. Ἐδῶ λοιπὸν ἐγείρεται ἡ δὴ λεγομένη Νέα Κόρινθος.

Μακρόθεν ἡ Νέα Κόρινθος παρίσταται εἰς τὰ ὄμματα πόλις, ἀλλὰ δεχομένη εἰς τοὺς γυμνούς της τὸν ξένον κόλπους, χωρίον ἀποκαλύπτεται. Τοῦτο συμβαίνει διότι αἱ οἰκίαι εἶναι πλειότεραι τῶν 1500 περίπου κατοίκων, παραχωρούσης τότε τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν συγοικισμὸν τῆς νέας πόλεως δωρεὰν ὁπωσδήποτε τὰ οἰκόπεδα, τῶν δὲ πολλῶν οἰκοδομούντων ἐκτὸς διὰ τὰς ἰδίας οἰκογενείας καὶ πρὸς ἐνοικιάσεις· ἀλλ' ὁ μὲν οἶκος ᾠκοδομήθη, σιγηλὸς δὲ καὶ περίλυπος ἀναμένει ἔκτοτε τὸν ἐνοικιαστήν. Ἡ νέα πόλις περιλαμβάνουσα οὐ σμικρὰν ἔκτασιν, ἀφίνει μεγάλα ἐν τῷ μεταξὺ κενά, διατέμνεται ὑπὸ εὐθυγράμμων καὶ πλατειῶν ὁδῶν, ἀλλ' αἱ τινες ἐμπιπτόντως ἀληθῶς τὰς πύλας τῆς πόλεως τῶν Σινωπέων, κεῖται ὑπὸ ὁρίζοντα γραφικὸν καὶ εὐρύτατον, δροσίζεται ὑπὸ ποντιάδος αὔρας περικυκλουμένη ὑπὸ βαθυκυάνου θαλάσσης, καὶ ἂν σώζῃ ἀμυδράν τινα ἀνάμνησιν τῆς ἀρχαίας λαμπρότητος εἶναι ἡ γλυκεῖα καὶ διαυγὴς αὐτῆς φύσις. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἐκτείνεται εὐρεῖα πεδιὰς ἥτις εἶναι ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως, λαβοῦσα ὡς φαίνεται ὑπόδειγμα τὸν ἄνω οὐρανόν, πρό τινος μὲν καλουμένη τοῦ Ὄθωνος, σήμερον δ' ἀνώνυμος καταστᾶσα, τῶν Κορινθίων φαίνεται μετὰ τὴν βασιλείαν ἐκείνου ἀπορρίψάντων πᾶσαν ἄλλην ἐπωνυμίαν, ὡς οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι κατήργησαν τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν Κόδρον.

Μικρὸν μακρὰν καὶ εἰς θέσιν περίβλεπτον ἐγείρεται εὐπρόσωπος στρατών, ὅστις ὅμως μόλις ἕνα περιλαμβάνει λόχον, ἐκ τῶν ὄπισθεν ὢν κοῦφος· οὕτω βλέπεις ἀλαζόνα καὶ ἀφρόεσσαν κόρην, νεύουσαν ἅμα παρθενικώτατα, πρὸ πολλοῦ δὲ λυσίζωνον... Ἡ πόλις διατέμνεται ἀριστερᾷ ὑπό τινος βαθυρρείτου χειμάρρου, τὸ δ' ἐν γένει ἔδαφος ὡς ἴσαλον, ἐπίπεδον καὶ ψαμμῶδες φαίνεται ὅτι οὐχὶ ἐν παλαιτάτοις χρόνοις θάλατταν ἐπὶ νώτων ἔφερεν· διὰ τοῦτο οἱ κάτοικοι φοβοῦνται πλήμμυράν τινά, ἧς λέγεται μνημονεύων καὶ ὁ Ἀγαθάγγελος, καὶ εἴ που ἴδῃς τὸν Κ. Μακράκην ἐρώτησον, σὲ παρακαλῶ, οἷαν καὶ αὐτὸς περὶ τούτου γνώμην ἔχει. Τὸ βέβαιον καὶ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι ὁπάκις ἐκ τῶν ἀπέναντι Γερανίων ὀρέων ἐπιπνεύσῃ αἴφνης ὁ βορρᾶς, τοσοῦτον κατέρχεται βαρὺς καὶ σφοδρὸς ὥστε οἱ ἄνθρωποι λαμβάνουσιν ὅλοι μίαν περίπου διεύθυνσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς προσωθούμενοι, αἱ κρινολινοφόροι κυρίαι φέρονται πλησίστιοι κατὰ βούλησιν τοῦ καιροῦ, οἱ ἀπὸ τοῦ σχολείου ἐρχόμενοι παῖδες πίπτουσι πρηνεῖς καὶ κλαίοντες ἕνα σωθῶσιν ὑπὸ τοῦ παραβόλου τούτου συρμοῦ, ἀντικρούονται τὰ παράθυρα, καὶ ὤφθησαν ποτὲ αἱ οἰκίαι νὰ προσκλίνωσιν ὡς αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἂν ὄχι ὡς οἱ στάχυες τῶν ἀγρῶν! Τί ὠφέλησε τοὺς Κορινθίους ἂν ἀπέφυγον τὸν ὑποχθόνιον σεισμόν; Εὗρον χείρονα.

Ἐπίσης ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε μὲν περὶ ὁμαλῆς καὶ ἀπείστου τοποθεσίας τῆς νέας πόλεως, ἀλλ' ὑπ' οὐδενὸς ἐμφορουμένη οἰκονομολογικοῦ πνεύματος, δὲν προενόησε τὴν πτώχευσιν τῶν Κορινθίων σήμερον, καθότι οἱ τῶν πέριξ δήμων χωρικοί, οἵτινες ἄλλοτε εἰσήρχοντο ἐμπορευόμενοι εἰς Κόρινθον, ἤδη πλησιέστερον εὑρίσκοντες πορεύονται εἰς Ἄργος, καὶ τούτου ἕνεκεν εἰς μαρασμὸν ἡ ταλαίπωρος Νέα κλίνει, ἐκτὸς ἂν ὁ Θεὸς ἐπιφυλάττῃ αὐτῇ μέλλον λαμπρὸν διὰ τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ, ὅπερ φαίνεται καὶ ἐπευχόμενοι οἱ τότε προνοηταὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐρρυμοτόμησαν αὐτὴν ὡσανεὶ ἀνέμενον τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς πλούτου καὶ πλάτους. Οἱ Κορίνθιοι εἶναι γαλήνιοι, φιλόφρονες καὶ φιλόξενοι ἂν κρίνω ἐκ τῆς ξενιζούσης με εὐγενεστάτης οἰκογενείας.

Εἶναι πρωΐα, κάθημαι παρὰ τὸ παράθυρον, καὶ ἀπέναντί μου, ἐπί τινος φράκτου, ψάλλει γλυκὺς κορυδαλός, διακοπτόμενος ἐνίοτε ἀπὸ ἐκφραστικωτάτην ἐρωτικὴν declaration τετραπόδου ἐαρινῆς ἀηδόνος, ὧν φαίνεται ἡ πόλις δὲν ἀμοιρεῖ. Βλέπω νὰ ἐγείρωνται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μάνδραι, πρῶτον βῆμα εἰς οἰκοδομὴν, οἰκίαι ἡμιτελεῖς, ἄχριστοι ἄλλαι, ἄλλαι μὲ κεκλεισμένα παράθυρα, αἱ δὲ πλεῖσται μὲ μόνας τὰς ἀντηρίδας τοῦ ἐξώστου. Ἡ Νέα Κόρινθος ὁμοιάζει μόλις ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγηγερμένην λευχείμονα γυναῖκα καὶ ἄνιπτον, μὲ καμμύοντας ἔτι τοὺς ὀφθαλμούς· εἶναι ἀληθῶς πόλις δίχως ὄρεξιν.

Νοτιοδυτικῶς ἐκεῖ ἐγείρεται ὁ περιώνυμος Ἀκροκόρινθος. Τὰ περιστέφοντα τὴν κορυφὴν αὐτοῦ διάλευκα τείχη νομίζεις ὅτι προσωποποιοῦσιν αὐτὸν εἰς ἡρωϊκὸν *κλέφτην* τραυματισμένην φέροντα τὴν κεφαλὴν καὶ περιδεδεμένην διὰ λευκοῦ *μανδηλίου*. Ἐκεῖ ἐγκατωρυγμένοι, λέγεται, ὅτι κατάκεινται οἱ θησαυροὶ τοῦ Κιαμήλ-βεη, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκ τῶν πέριξ δήμων ἐμφανίζεταί τις πονηρὸς ἢ ἠλίθιος, κατορθοῖ νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν πρὸς ἀνασκαφὴν καὶ εὕρεσιν τῶν θησαυρῶν, θύει ἐπὶ τοῦ μυστηριώδους μέρους μέλανα κῦνα, ἐξορκίζει τὰ ὑποχθόνια πνεύματα καὶ ἄρχεται τῶν χρυσελπίδων ἐργασιῶν... Ἀλλ' ὁ μὲν τὸ μυστήριον διαδοὺς ὅτι κατέχει, εὗρε τοὺς θησαυροὺς εἰς τὸ θυλάκιον εὐπίστων συνεταίρων οὓς ἐν Κορίνθῳ ἠλίευσεν, οἱ δὲ τῇ χρυσῇ ἐλπίδι προκαταβαλόντες ἔτι τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κιαμήλ-βεη ὀνειρεύονται.

Τοιαύτη φαίνεται σήμερον ἡ περιφανὴς τῆς ἀρχαιότητος Κόρινθος, περὶ ἧς λέγεται ὅτι πυρποληθείσης τότε ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου στρατηγοῦ ὁ χρυσὸς αὐτῆς ἀναλύσας κατέρρευσε μέχρι τῆς ὥρας ἀπεχούσης θαλάσσης! Τοιαύτη τις σήμερον ἡ Κόρινθος δι' ἣν ἡ μεγάλαυχος τὸ πάλαι ῥῆσις «οὐ παντὸς πλεῖν ἐς Κόρινθον,» φαίνεται ἤδη σκινδαλμὸς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ματαιότητα, ὅπως μειδιᾷ σήμερον εἰρωνικῶς ὁ ἀτμὸς ἀναμιμνησκόμενος τῶν πάλαι ναυτικῶν τὴν τρομαλέαν ἐγκαρδίωσιν, «τὸ Ταίναρον κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκοι.» Τώρα κακὴ μοῖρα καὶ οὐχὶ ὁ καλός σου δαίμων δύναται νὰ σὲ ἐγκαρφώσῃ ἐπί τινας ἡμέρας εἰς τὴν περικλεῆ Κόρινθον, ὅπως διὰ νὰ περιβληθῇς τῶν ἱππότων τοῦ Μεσαίωνος τὰς ῥωμαντικωτάτας ἐκείνας καὶ ἡρωϊκωτάτας στολὰς δέον νὰ καταντήσῃς ἁμαξηλάτης.

Ἐν Ἑλλάδι ὅπου ἂν τὸ βῆμά σου φέρῃς θέλεις πένθιμος καὶ σύννους ἀναμνησθῆ τοῦ ποιητοῦ:

Ὦ, πῶς ἀλλάσσει ὁ καιρὸς τὸν κόσμον ἐδῶ κάτω!

Σ. Ν. Β.

Η ΓΚΙΟΥΖΕΛ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 85.)

— Κυρία τῆς καρδίας μου, εἶπεν ὁ νεανίας, μὴ λυπῆσθε, θὰ σᾶς ἐπισκέπτωμαι συχνάκις.

— Καὶ τώρα ἔλθετε νὰ σᾶς φιλήσω εἰς τὸ μέτωπον, εἰς τὰ χείλη, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἵτινες μοὶ ἐπέφερον τὸν ἔρωτα τοῦτον, εἶπεν ἡ νεαρὰ γυνὴ καταφιλοῦσα αὐτόν.

Εἶτα κρούσασα τὰς παλάμας·

— Ἀϋσέ! ἔκραξεν.

Ἡ Ἀϋσὲ πάραυτα ἐνεφανίσθη.

— Ὁδήγησον τὸν κύριον, εἶπε.—Τὴν ὑπόσχεσίν σας, φίλε μου, προσέθηκε.

— Σᾶς τὸ ὑπεσχέθην, ἄγγελέ μου.

— Ὑγιαίνετε, ἀγαπητέ μοι, εἶπε καὶ πάλιν καταφιλοῦσα αὐτόν.

—Ὑγιαίνετε, προσφιλὴς Γκιουζὲλ, εἶπεν ὁ νεανίας ἐπιθέτων ἐπὶ τῶν ῥοδίνων χειλέων τῆς εὐειδοῦς Γεωργιανῆς φίλημα πύρινον.

Καὶ ἀνεχώρησεν ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς θαλαμηπόλου.

Ἐὰν κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του προσεῖχε κάλλιον, θὰ διέκρινε διὰ μέσου τῶν δικτυωτῶν (καφασίων) μορφὰς γυναικείας ἀναμενούσας αὐτόν. Ἦσαν χάριτες τῆς Ἰωνίας, τῆς Κιρκασίας, τῆς Γεωργίας κατάκλειστοι ἐν τῷ γυναικωνίτῃ τοῦ ὀγδοηκοντούτιδος Πασσᾶ. Ἀλλ' αἱ διάφοροι σκέψεις, ἃς ἔκαμνεν, ἀπερρόφων τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Ἅπαντες οὗτοι οἱ ἔρωτες, οἱ ἀσπασμοὶ τὰ φιλήματα τῷ ἐφαίνοντο ὄνειρον. Τὰ πάντα ὅμως ἦσαν πραγματικότης!

— Πόσον εἶναι ὡραία! Τίς ἔχει εὐδαιμονίαν τοιαύτην νὰ ἀγαπᾶται ὑπὸ τοιούτου ἀγγέλου, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν διευθυνόμενος πρὸς τὸ κατάστημα πλήρης χαρᾶς.

Ἤδη ἕκαστος ἐννοεῖ τὸ αἴτιον τῆς τοσαύτης τοῦ Ν.. ἀφοσιώσεως κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς πλημυρίδος.

Ε.

Εἶναι νύξ.

Νὺξ ἀσέληνος τοῦ μαΐου φωτιζομένη ὑπὸ τοῦ σελαγισμοῦ τῶν μαρμαιρόντων ἀστέρων.

Τῇδε κἀκεῖσε νέφη τινὰ λευκόφαια πλανῶνται διωκόμενα ὑπὸ τῶν ἡσύχως πνεόντων ἀνέμων.

Τὰ φυλλώματα τῶν ἰτεῶν, αἵτινες τοσοῦτον ἀγαπῶσι τὰ ὕδατα μόλις κινοῦνται ὑπὸ τῆς ἑσπερίας αὔρας.

Ὁ Ἕβρος, ὃν εἴδομεν ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τοῦ παρόντος διηγηματίου προξενοῦντα τρόμον καὶ φρίκην, ἤδη τὸν εὑρίσκομεν ἐντὸς τῆς κοίτης του, ῥέοντα ἡσύχως· ὁ δὲ πάταγος τῶν ὑπὸ τὴν γέφυραν καταπιπτόντων ὑδάτων, ἐνούμενος μετὰ τῶν ὑλακῶν τῶν κυνῶν, διαταράττουσι τὴν ἐρημίαν τῆς νυκτός. (α)

(α) Ἐπειδὴ ἐνταῦθα πρόκειται περὶ κυνῶν, νομίζομεν καλὸν νὰ μὴ παραλείψωμεν καὶ τὸ αἴτιον τῆς συμπαθείας, ἣν τρέφουσι πρὸς αὐτοὺς οἱ πιστεί. Τὰ εὐτυχῆ ταῦτα ζῶα ἐνδιαιτῶνται ἐν ταῖς ὁδοῖς κατὰ ὁμάδας τρεφόμενα ὑπὸ τῶν πιστῶν· τοῦ Προφήτου ὀπαδῶν ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἀπολαύσεως ἐρέων πιλαφίου, ποταμῶν μέλιτος καὶ ἑωδεκάδων οὐρὶ (θήλειες ἄγγελοι, οὓς ὑπόσχεται τοῖς ἀναμαρτήτοις Πιστοῖς ὁ Προφήτης). Ἵνα μὴ φανῶμεν δὲ ὅτι λέγομεν ὑπερβολάς, προσθέτομεν ὅτι πολλάκις εἴδομεν τὸν διοικητὴν τῆς Φιλιππουπόλεως διανέμοντα ἰδίαις χερσὶ ἄρτον τοῖς κυσὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ τζαμίου ἔξοδον.

Ἀκάτιον μικρὸν διοικούμενον ὑφ' ἑνὸς γέρου ἀνδρὸς καλυπτομένου ὑπὸ εὐρέος μανδύου ἀνέρχεται τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ· μετ' ὀλίγον ἵσταται παρά τινι μικρᾷ θύρᾳ οἰκίας, κειμένης παρὰ τὴν ὄχθην αὐτοῦ· ὁ μυστηριώδης ξένος προσδέσας αὐτὸ πηδᾷ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ προσελθὼν κτυπᾷ ἡσύχως τὴν μικρὰν θύραν τρίς. Μετ' οὐ πολὺ ἀκούεται φωνὴ γυναικός.

— Σὺ εἶσαι Ν;...

—Μάλιστα, ἀγαπητὴ Ἀϋσέ, ἀπήντησεν ὁ ἄγνωστος. Καὶ ἀμέσως τὸ θυρίδιον ἠνοίχθη καὶ ὁ ἄγνωστος, ὃν βεβαίως ἐγνώρισαν οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν, εἰσῆλθεν.

Ἐντὸς τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου θαλάμου, εἰς ὃν καὶ ἄλλοτε ὡδηγήσαμεν τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν, ἦν ἐστρωμένη τράπεζα πολυτελεστάτη.

Ἡ Γκιουζὲλ ἐκάθητο ἐπί τινος ἀνακλίντρου ὡραία ὡς πάντοτε· περιέμενε τὸν φίλον αὐτῆς μετ' ἀνυπομονησίας μεγίστης· διότι ἀπό τινων ἡμερῶν, αἵτινες ὅμως ἐφάνησαν εἰς αὐτὴν αἰῶνες, δὲν εἶχεν ἰδεῖ αὐτόν. Μετ' οὐ πολὺ οὗτος εἰσῆλθεν ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς Ἀϋσέ· ἡ νεαρὰ γυνὴ ἰδοῦσα αὐτὸν ἠγέρθη καὶ ἐναγκαλιζομένη αὐτόν·

— Τοσοῦτον, φίλε μου, τῷ λέγει μὲ τόνον ἐπιπληκτικόν, ἀγαπᾷς ἐκείνην ἥτις σὲ περιμένει πάντοτε ἀνοικταῖς ταῖς ἀγκάλαις;

— Ἀ, φίλη μου, μὲ ἀδικεῖτε· δὲν κάμνω τοῦτο διότι λησμονῶ τοὺς ἀγαπῶντάς με, ἀλλὰ διότι ἐπιθυμῶ νὰ ἀπολαύω, ὅσον τὸ δυνατὸν πλειότερον, τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ νὰ ἦμαι μετ' αὐτῶν.

— Πᾶ! ὑπέλαβεν ἡ νεαρὰ Ὀθωμανίς· τοῦτο δὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω· νὰ ἐπιθυμῇ τις νὰ ἦναι μετὰ τῆς φίλης του τὸν πλείονα χρόνον, καὶ νὰ ἐπισκέπτηται αὐτὴν ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἀντὶ νὰ κάμνῃ τοῦτο συχνότερον.

— Ἔχετε δίκαιον, φίλη μου. Ἐὰν ἠδυνάμην θὰ ἔμενον πάντοτε ἐνταῦθα. Καὶ ποῦ ἄλλοῦ δύναμαι νὰ εὕρω τοιοῦτον ἄγγελον; εἶπεν ὁ νέος μειδιῶν. Δὲν σκέπτεσθε ὅτι ἐὰν πᾶσαν ἡμέραν σᾶς ἐπισκέπτομαι ἡ ἀπουσία μου θὰ διεγείρῃ ὑπονοίας, καὶ τότε...

— Αἴ! ἀρκεῖ. Εἶπεν ἡ νεαρὰ Γεωργιανὴ διακόπτουσα αὐτόν, ἡ δικαιολογίς σας εἶναι ἐπιτυχεστάτη, καὶ διὰ τοῦτο σᾶς συγχωρῶ. Καὶ προσέφερε τὰ ὡς κεράσιον τοῦ μαΐου χείλη της εἰς τὸν νέον.

— Ὀφείλω ὅμως νὰ ὁμολογήσω, φίλη μου, ὅτι καὶ αἱ συγγνῶμαι, ἃς δίδετε, εἶναι ἀριστούργημα, εἶπεν ὁ Ν. ἐπιθέτων ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς εὐειδοῦς Γκιουζὲλ φίλημα μεστὸν ἡδύτητος.

— Κόλαξ, ὑπέλαβεν αὕτη μειδιῶσα ἐπιχαρίτως. Ἀλλ' εἰς τὴν τράπεζαν. Αὐσὲ, εἶναι ἕτοιμον τὸ δεῖπνον;

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ἡ δυστυχὴς θαλαμηπόλος ῥίπτουσα βλέμμα μεστὸν ζηλοτυπίας πρὸς τὴν κυρίαν αὐτῆς.

— Πόσον εὐτυχεῖς εἶναι, ἐψιθύρισεν ἐξερχομένη τοῦ θαλάμου.

Μετ' ὀλίγον παντοῖα φαγητὰ παρετίθεντο εἰς τὴν τράπεζαν.

Ὅστις εἶδε, φίλτατε ἀναγνῶστα, δεῖπνον Ὀθωμανικόν, ἐκεῖνος μόνος δύναται νὰ φαντασθῇ πόσον μεγαλοπρεπὲς καὶ πολυτελὲς ἦν καὶ τὸ τῆς ἑσπέρας ταύτης, καὶ μάλιστα προπαρασκευαζόμενον δι' ἐραστήν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ δείπνου ἠκούσθησαν τὰ βήματα τοῦ γέροντος Πασσᾶ, ὅστις ἐπεθύμει νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ὡραιότερον κάλυκα τοῦ χαρεμίου του.

— Μᾶς ἔρχεται ὁ γέρων, λέγει ἡ Γκιουζὲλ τῷ νεανίᾳ, ὅστις σχεδὸν εἶχεν ἀπολέσει τὰς αἰσθήσεις ἐκ τοῦ τρόμου. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχω τοσαύτην ἐπιθυμίαν νὰ τὸν ὑποδεχθῶ. Αὐσὲ, προσέθηκεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν πιστὴν θαλαμηπόλον, εἶναι ἀνεστραμμένα τὰ πασούμια μου; (σανδάλια)

— Μάλιστα, κυρία.

Καὶ μετ' ὀλίγον ἠκούσθησαν ἀπομακρυνόμενα τὰ βήματα τοῦ γέροντος Πασσᾶ ὅστις ἔβηχεν ἐξ ἀδημονίας.

— Ἀ, φίλε μου· δὲν ἤλπιζα νὰ ἦσθε τοσοῦτον δειλός, εἶπεν ἡ Γκιουζὲλ πρὸς τὸν νεανίαν. Χὰ, χὰ, χὰ,... νὰ φοβηθῇ τὸν παλίμπαιδά μου, ὅστις ἔχει τὴν ἀνοησίαν νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸν ἀγαπῶ· τόσῳ χειρότερον δι' αὐτόν.

Ἐνταῦθα προσθέτομεν διὰ τοὺς μὴ εἰδότας τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ὁ Πασσᾶς δὲν ἐπεσκέφθη τὴν προσφιλῆ αὐτοῦ σύνευνον. Ὅταν γυνή τις τοῦ γυναικωνίτου δὲν ἐπιθυμῇ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κυρίου της, βάλλει πρὸ τῆς θύρας τοῦ θαλάμου τὰ σανδάλια αὐτῆς ἀνεστραμμένα, καὶ ὁ δυστυχὴς σύζυγος ὅστις ἐρχόμενος ὀνειροπολεῖ ἡδονὰς καὶ παραδείσους, βλέπων αὐτὰ ἀναγκάζεται νὰ ἀναχωρήσῃ. Τοῦτ' αὐτὸ ἔπαθε καὶ τὸ γεροντιον ἡμῶν, μεταχειριζόμεθα τὴν λέξιν τῆς ἀγαπητῆς τοῦ Πασσᾶ Γκιουζέλ.

Ὁ Ν... ἰδὼν ὅτι ὁ γέρων ἀνεχώρησεν, ἐπανέλαβε τὸ θάρρος του.

— Πόσον πανοῦργα εἶναι τὰ ζῶα ταῦτα ἅτινα καλοῦσι γυναῖκας,— διελογίζετο.

Τὸ δεῖπνον ἐπανελήφθη μετὰ πλείονος προθυμίας. Μετὰ ταῦτα παρετεθησαν γλυκίσματα καὶ ἐπιτραπεζώματα, ἅτινα κατόπιν κατέβρεξε λαμπρὸς μέλας οἶνος.

Ἡ Γκιουζὲλ, ἧς οἱ ὀφθαλμοὶ ἐσκοτίζοντο ἤδη ἐκ τοῦ οἴνου ἤρξατο τερετίζουσα ἡσύχως.

Τὸ ὡρολόγιον τῆς πόλεως ἐσήμαινε τὴν ὀγδόην νυκτερινὴν ὥραν, μὴ λησμονῶσιν οἱ ἀναγνῶσται ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν Τουρκίᾳ, ὅτε ὁ Ν. ἠγέρθη ὅπως ἀναχωρήσῃ. Ἡ Γκιουζὲλ ἠγέρθη καὶ αὕτη ὅπως προπέμψῃ τὸν ὡραῖον αὐτῆς φίλον. Καὶ μετὰ μυρίας περιπτύξεις καὶ ἀσπασμοὺς ἀνεχώρησεν ὁ εὐτυχὴς νεανίας ὁδηγούμενος καὶ πάλιν ὑπὸ τῆς ὡραίας Ἀϋσέ. Εἰς τοὺς ζοφεροὺς καὶ ἑλικοειδεῖς διαδρόμους δι' ὧν διήρχοντο, καὶ οὓς πάντοτε μετά τινος ἀκουσίου τρόμου διήρχετο ὁ Ν., ἠσθάνθη τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ κρατούμενον ὑπό τινος· ἐστράφη περίφοβος νομίζων ὅτι ἤγγισεν ἡ τελευταία αὐτοῦ στιγμή.

— Μὴ φοβεῖσθε, τῷ λέγει ἡ Ἀϋσὲ, εἶμ' ἐγώ.

— Τί θέλεις λοιπὸν καὶ μὲ κρατεῖς, ἠρώτησεν ὁ Ν. ἀνακτῶν τὸ θάρρος του.

— Μερίδα τοῦ ἔρωτός σου, ὃν τρέφεις πρὸς τὴν κυρίαν μου, ἀπήντησεν ἡ νέα κόρη.

— Δὲν φοβεῖσαι τὴν κυρίαν σου, λέγει ὁ Ν. οὕτινος ὁ τρόμος ηὔξανεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ τολμᾷς νὰ ζητήσῃς τοιοῦτόν τι; Πῶς θὰ διαφύγωμεν τὴν ὀργήν της, ἐξηκολούθησε θέλων διὰ τούτου νὰ ἐμπνεύσῃ τῇ Ἀϋσὲ τὸν πρὸς τὴν κυρίαν αὐτῆς φόβον. Ἀλλ' ἡ νέα κόρη·

— Μὴ φοβεῖσθε, τῷ λέγει, θὰ ἔχω αὐτὸν κεκρυμμένον εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας

μου. Σᾶς βλέπω τοσοῦτον εὐτυχεῖς, ὥστε σᾶς ζηλεύω... σᾶς φθονῶ...

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΜΟΥΣΑΙΟΣ.

ΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΟ ΨΑΡΙ.

(Poisson d'avril.)

Μεταφορικῶς ὀνομάζουσιν οἱ γάλλοι *ἀπριλιάτικο ψάρι* παγίδα ἀθῶαν τὴν ὁποίαν στήνουν εἴς τινα τὴν πρώτην ἀπριλίου· donner un poisson d'avril ἢ faire manger un poisson d'avril, σημαίνει, ἠνάγκασάν τινα νὰ κάμῃ δρόμους ματαίους διὰ νὰ ἀπατήσωσιν ἢ χλευάσωσιν αὐτόν, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν συμβαίνει τοῦτο κατὰ τὴν *πρωταπριλιάν*. Ἡ ἀπρεπὴς αὕτη παιδιὰ γίνεται μόνον τὴν πρώτην ἀπριλίου. Περὶ τῆς πηγῆς τῆς συνηθείας ταύτης ὑπάρχουσι πλεῖσται ἑρμηνεῖαι, ἐξ ὧν παραθέτομεν τὴν ἀκόλουθον, ὡς μᾶλλον ἀξιόπιστον.

Λουδοβίκος ὁ ΙΓ' εἶναι ὁ πρῶτος πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδόθη *ἀπριλιάτικο ψάρι*, καὶ ἰδοὺ πῶς. Ὁ μονάρχης οὗτος ἐκράτει δεσμώτην, εἰς τὸν πύργον τοῦ Νανσὺ, πρίγκηπά τινα τοῦ Λορραίν ὅστις κατώρθωσε τὴν πρώτην ἀπριλίου νὰ ἀπατήσῃ τοὺς φύλακάς του καὶ ἐσώθη διαβὰς κολυμβητὶ τὸν ποταμὸν Μές. Ἔκτοτε δὲ οἱ Λοραιανοὶ ἔλεγον ὅτι ψάρι εἶχον δώσει εἰς τοὺς γάλλους πρὸς φύλαξιν. Ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι ἡ χρῆσις τῆς ἐκφράσεως *ἀπριλιάτικο ψάρι* εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς ἐποχῆς τοῦ ΙΓ' Λουδοβίκου, θὰ ἐπιστεύομεν δὲ ὡς εὐλογοφανεστέραν τὴν παρὰ τοῦ Ballingen διδομένην ἑρμηνείαν ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ Ἐτυμολογίας τῶν γαλλικῶν παροιμιῶν, ἐὰν ἡ παραφθορὰ τῆς λέξεως ἦν θέτει ὡς βάσιν τῆς ἑρμηνείας του δὲν μᾶς ἐφαίνετο ἔργον ἀσεβές. Κατ' αὐτὸν, διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐκφράσεως, ὑπαινίττονται τὸ *πάθος* τοῦ Κυρίου ἡμῶν συμβὰν, ὡς γνωστὸν, περὶ τὰς ἀρχὰς ἀπριλίου. « Οἱ Ἑβραῖοι, λέγει, ἠνάγκασαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ κάμῃ πολλοὺς δρόμους κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, διὰ νὰ τὸν περιπαίξωσι καὶ τὸν θλίψωσι, παραπέμποντες αὐτὸν ἀπὸ τὸν Ἄνναν εἰς τὸν Καϊάφαν, ἀπὸ τὸν Καϊάφαν εἰς τὸν Πιλάτον, ἀπὸ τὸν Πιλάτον εἰς τὸν Ἡρώδην καὶ ἀπὸ τὸν Ἡρώδην εἰς τὸν Πιλάτον· ὡς ἐκ τούτου δὲ προσέλαβον τὴν ἀσεβῆ ἢ μᾶλλον γελοίαν συνήθειαν τοῦ παραπέμπειν κατὰ τὴν πρώτην ἀπριλίου ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο μέρος ὅσους θέλουσι νὰ εἰρωνευθῶσιν ὀνομάζοντες τὴν ἀστειότητα ταύτην passion d'avril. Ἡ ἀμάθεια τοῦ ὄχλου μετεμόρφωσε τὴν λέξιν passion (πάθος) εἰς poisson (ψάρι), οἱ δὲ αἰῶνες, διαδεχόμενοι ἀλλήλους, ἐξήλειψαν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀρχετύπου λέξεως καὶ ἀντ' αὐτῆς ὑποκατέστησαν καὶ καθιέρωσαν τὴν σήμερον ἐν χρήσει.

Κ.

ΑΓΝΟΣ ΕΡΩΣ.

(ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΑΒΙΚΟΥ.)

Εἰς τὰ χείλη σου ἐπάνω, καρυόφυλλον, πλανᾶται
Ἡ πνοὴ τῆς Ἀφροδίτης
Κ' εἰς ἐρύθημα μαγεῦον ἐπὶ σοῦ ἀνταναχλᾶται
Ἡ μορφή της.

Ὅταν ῥόδον εἰς ἀνθῶνα τὸ ἐχθρόν του ἀπαντήσῃ
Καρυόφυλλον νὰ θάλλῃ
Ἐρυθροῦται ἀπὸ φθόνον, καὶ φορεῖ νὰ τὸ νικήσῃ
Θεῖα κάλλη.

Γλυκὺ ἄνθος, ἀποδράσαν ἐκ τῆς γῆς τοῦ Παρα-[δείσου
Μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος
Σ' ἀγαπῶ, διότι μένει, ἀφανὴς λαλῶν, μαζῆ σου
Ἄγνὸς ἔρως.

ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΑ—ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ—ΚΑΤΕΡΙΝΗ(1)

(1) Αὐτὸ εἶναι ψευδώνυμον.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ.

Ἰδοὺ φαιδρὰ ἡ ἄνοιξις καὶ πάλιν ἐπιστρέφει,
Χαρμόσυνον καὶ συμπαθῆ στολὴν ἐνδεδυμένη·
Βαδίζει· καὶ σκορπίζονται τοῦ οὐρανοῦ τὰ νέφη·
Γελᾷ· καὶ δίδει τὴν ζωὴν καὶ θάλλ' ἡ οἰκουμένη.

—oo—

Ἡ παροδῖτις χελιδὼν τὴν φωλεάν της κτίζει·
Τὴν ἄνοιξιν, τὸν ἔρωτα, ἀγγέλλουν τ' ἄσματά της·
Ἡ ποιμενὶς 'ς τὸν ποταμὸν τὰ μέλη της δροσίζει,
Ἐνῷ 'ς τὴν χλόην βόσκουσι τ' ἀθῶα πρόβατά της.

—oo—

Ναί! ἐπιστρέφεις, ἄνοιξις, ἐρωτικὴ, γλυκεῖα·
Νεότητος καὶ χαρμονῆς εἰκὼν μου πεφιλημένη.
Πλὴν μετὰ σοῦ ἡ πρώτη μου δὲν ἔρχετ' ἡλικία·
Τὰς πτέρυγας ἀπέκοψεν αὐτῆς ἡ εἱμαρμένη.

—oo—

Σὺ δὲν μὲ εἶδες ἄλλοτε μὲ ἄνθη ἐστεμμένον
Τοῦ βίου· μὲ νεότητα περιχαρῶς ἀνθοῦσαν;
Δὲν μὲ λυπεῖσαι ἐὰν ἦ σκληρὸν τὸ πεπρωμένον;
Δὲν συμπονεῖς τὴν ἀτυχῆ καρδίαν μου πενθοῦσαν;

—oo—

Σὺ μετ' ἐκείνης ἱλαρῶς δὲν μοὶ προσεμειδίας;
Ὅτε 'ς τὴν δρόσον τῆς ζωῆς ἀνέθαλλον οἱ κρῖνοι;
Δὲν ἦσο μάρτυς συμπαθὴς τῆς πλάνου εὐτυχίας;
Σὺ ἐπιστρέφεις, ἄνοιξις, πλὴν ὄχι καὶ ἐκείνη.

—oo—

Πόσον ταχὺς παρέρχεται ὁ χρόνος τῶν ἐλπίδων·
Καὶ ἡ σωρεία τῶν ἐτῶν τὰ στήθη μας βαρύνει!
Χθὲς ἔτι τ' ἄστρον τῆς ζωῆς νὰ ἀνατείλῃ εἶδον·
Καὶ πρὸς τὴν δύσιν σήμερον ταχυποροῦν να κλίνῃ.

—oo—

Ἐλπίδα, πόθους καὶ χαρὰν ἐνέκλειον τὰ στήθη
Χθὲς ἔτι· καὶ ἡ ἀνθηρὰ ἐγέλα ἡλικία·
Καὶ σήμερον τὰ πυρπολεῖ ἀπελπισία, λήθη·
Κ' εἰς τὰς στυγνὰς ἀγκάλας της τὰ σφίγγ' ἡ δυ-[στυχία.

—oo—

Νεκρὸς ὁ κόσμος, ἄχαρις, παρίσταται ἐμπρός μου,
Δὶν ἔχουν τ' ἄνθη ἄρωμα, τὰ ῥόδα εὐωδίαν·
Ὁ ἥλιος διέρχεται ὠχρὸς ἐνώπιόν μου,
Καὶ δι' ἐμὲ τὰ βλέμματα δὲν ἔχουσι μαγείαν.

—oo—

Τί πρὸς ναυβάτην τῆς ζωῆς ἀπόμαχον, τὸ κῦμα
Ἐὰν εἰς τοὺς ὠκεανοὺς γαλήνιον ἁπλοῦται·
Εἰς τῆς ζωῆς τὰ θέλγητρα τὸ βλέμμα του θολοῦται,
Κ' ἐγγύς του μόνον θεωρεῖ τὸ χάος καὶ τὸ μνῆμα.

—oo—

Αὐτοῦ ἡ χεὶρ ἀδυνατεῖ τὴν κώπην νὰ ἰθύνῃ,
Ὁ ὀφθαλμὸς του ἀσθενὴς δὲν διακρίνει πλέον,
Στενάζει· καὶ τὸ σῶμά του τὸ ἄλλοτε ὡραῖον,
Ὡς κωπωθεῖσα βέλανος, ὑπὸ θυέλλης, κλίνει.

—oo—

Τὸ εὐτυχές μου παρελθὲν μὲ πόνον μ' ἐνθυμίζεις,
Ὦ ἄνοιξις! εἶσαι σκληρὰ, ἐνῷ ὡραία εἶσαι.
Σ' τὸν τάφον μὲ καθοδηγεῖς, ἐνῷ ζωὴν σκορπίζεις.
Εἶναι πικρὸν τὸ ᾆσμά μου, πλὴν μὴ παραπονῆσαι.

—oo—

Ποτὲ τῶν τάφων ἡ φωνὴ ἁρμονικὴ δὲν εἶναι·
Οὐδὲ οἱ στόνοι συμπαθεῖς σφοδρᾶς ἀπελπισίας.
Βαρὺν ἀφίνουν στεναγμὸν τὰ ἔτη, αἱ ὀδύναι·
Κ' εἶναι πικρὸν τὸ δάκρυον βαρυαλγοῦς καρδίας.

2 Μαρτίου 1868.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

ΤΟ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΑΛΟΗΣ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. 84.)

— Ὄχι μόνον αὐτὸ ἀλλὰ σοῦ δίδω καὶ ἓν νὰ τὸ θέσῃς εἰς τὸ θυλάκιόν σου.

Τοῦτο εἰπὼν ἔδωκεν ἓν νόμισμα λαμπρὸν εἰς τὸν ἄνθρωπίσκον ὅστις ἤρχισε νὰ γελᾷ, καὶ ἐφάνη φυσιωθεὶς διὰ τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἡ κατοχὴ τοῦ χρυσοῦ ἐκείνου ἔδιδεν εἰς τὰ ὄμματά του.

— Ἐλᾶτε! ἐλᾶτε! εἶπεν ὁ Ῥάλφ ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς μαγευτικῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ πολυτίμου μετάλλου· ἀλλ' εἶναι ἄρά γε γυναῖκα ἢ πνεῦμα;

— Εἶναι γυναῖκα.

— Ἀκολουθήσατέ με! Καὶ ἐὰν κλειδώσουν τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, πάλιν ἐγὼ ἐμβαίνω εἰς τὴν Κρόμβελ-Χάουζ, διότι ἔχω πολλὰ μέσα νὰ ἔμβω καὶ νὰ εὔγω... Μὴν ὁμιλεῖτε, προσέθηκε πλησιάσας πρὸς τὴν στενὴν κλίμακα ἥτις ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς οἰκίας χλόης· καὶ ἐὰν ἔλθῃ τις, κάμετε καθὼς ἐγώ.

— Καὶ τὶ θὰ κάμῃς; ἠρώτησεν ὁ Ζόε Βέαν.

Διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὸν σκοπόν του, ὁ Ῥὲδ Ῥάλφ ἔπεσεν ἐπὶ τῶν χειρῶν του, καὶ ἤρχισε νὰ σύρεται ὡς κύων ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ φράκτου.

Ὁ Ζόε πολλάκις ἐν τῇ παιδικῇ του ἡλικίᾳ μετεχειρίσθη τὸ μέσον ἐκεῖνο, ὅταν ὠλίσθαινε τὴν νύκτα ἐκτὸς τῆς ἐπαύλεως μετὰ τοῦ Ἐῤῥίκου Ἄσθωνος· ὥστε οὐδεμίαν δυσκολίαν ἠσθάνθη νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα.

— Ω! εἶπεν ὁ βοηλάτης γελῶν, εἶσθε τῆς τέχνης. Βλέπει κανεὶς ἀμέσως ὅτι εἶσθε συνειθισμένος εἰς τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Οἱ ἀναγνῶστα μας ἐνθυμοῦνται ἀναμφιβόλως ὅτι, ὅταν ὁ Μίραν-Ἄφαξ καὶ ὁ συνταγματάρχης Μομβράῦ ἐπεσκέφθησαν κατὰ πρῶτον τὸν δόκτορα Γουγιὼτ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πτωχοτροφείου, παρετήρησαν ἄνθρωπον τοιουτοτρόπως κεκαλυμμένον διὰ τοῦ μανδύου του ὥστε δὲν ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὅτι ὁ γέρων Γάλλος τοῖς εἶπεν ὅτι ἦτο μαθητὴς διακαιόμενος ὑπὸ τῆς παρδόξου ἐπιθυμίας νὰ θεραπεύσῃ παραφροσύνην πηγάσασαν ἐξ ἰδιαιτέρας αἰτίας.

Εἶναι καιρὸς νὰ παρουσιάσωμεν τὸν μαθητὴν τοῦτον εἰς τὸν ἀναγνώστην· καὶ δὲν ἦτο ἄλλος εἰμὴ ὁ χάν.

Αἱ πρῶται σελίδες τῆς ἱστορίας ἡμῶν ἀπέδειξαν καταφανῶς ὅτι ὁ ἀρχαῖος ἐμπεπιστευμένος τοῦ Μίραν-Ἄφαξ, τοῦ ὁποίου ρύδεις ἐγίνωσκε τὸ εὐρωπαϊκὸν ὄνομα, ἦτο συνδεδεμένος μὲ ὅλα τὰ συμβάντα τοῦ Καρρόου. Οὔτε ὁ τόπος οὔτε οἱ κάτοικοι δὲν τῷ ἦσαν ξένοι· ἐγνώριζε τὰ ἐγκλήματα τοῦ Μίραν-Ἄφαξ, καὶ εἴδομεν πῶς ὠφελήθη ἀπὸ ὅσα ἐγνώριζε διὰ νὰ ἐκφοβίσῃ τὸν κακοῦργον. Μυστικόν τι αἴτιον τὸν παρεκίνει νὰ ἐνδιαφέρεται ζωηρῶς διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ νέου Ἐρρίκου Ἀσθωνος. Τὸ ἐνδιαφέραν τοῦτο, θὰ τὸ ἐπεδείκνυεν ἴσως καὶ διὰ πράξεων ὡς τὸ ἀπέδειξε καὶ διὰ λόγων ἐὰν δὲν ἦτο συνδεδεμένος, ὑπὸ εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπὸ ὅρκου, εἰς τὴν αἰμαρμένην τοῦ ἀρχαίου μαθητοῦ του,

Ὁ Ἀρνησίθρησκος κατεῖχε μικρὸν ἐνδιαίτημα ἐν τῇ γειτονίᾳ τοῦ Καρρόου. Ἔβλεπέ τις ἐπὶ πῶν ἐπίπλων ὄργανα παράδοξα, νυστέρια καὶ πολλὰ ἄλλα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα. Ἐπὶ τραπέζης τινὸς πλησίον τῆς χειρός του ἦτο πρίων κυκλοτερὴς κατὰ πολλὰ ὅμοιος μὲ ἐκείνους τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται οἱ χειρουργοὶ διὰ νὰ τρυπῶσι τὰ ὀστᾶ. Ὁ Χὰν τὸν παρετήρει ἐν σιωπῇ. « Θὰ ἐπιτύχω, » εἶπε τέλος ἀναπνέων θορυβωδῶς. Καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμψαν ὑπὸ ἐλπίδος.

Ἐκτύπησαν ἐλαφρῶς τὴν θύραν του. Ὁ χὰν, ἀφοῦ παρετήρησε δι' ὀπῆς τινος ὅπως ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐπισκεπτόμενον, ἔσυρε τὸν μοχλὸν καὶ ἀφῆκε νὰ εἰσέλθῃ ὁ δόκτωρ Γουγιὼτ.

— Ἔ! ἔ! εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τῆς τέχνης μὲ κίνημα τῆς κεφαλῆς ἐπιδοκιμαστικὸν, ἀφοῦ ἔκαμον καὶ οἱ δύο ἀποπείρας τινὰς, ἐπετύχατε!

— Χάρις εἰς τὰς ὁδηγίας σας.

— Καὶ εἰς τὴν ὑπομονήν σας . . . Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἐλησμονήσατε τὴν ὑπόσχεσίν σας!

— Ποίαν ὑπόσχεσιν; ἠρώτησεν ὁ χὰν ἔκπληκτος· διότι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας του κατεῖχεν ὅλας τὰς σκέψεις του.

— Τὴν ἀνταμοιβὴν τὴν ὁποίαν μὲ ὑπεσχέθητε, ἀπεκρίθη ὁ δόκτωρ.

Ὁ χὰν ἤνοιξε κιβώτιον σιδηροῦν τεθειμένον ἐπὶ τραπέζης, πλησίον τῆς δεδεμένης ἰνδογαλῆς, καὶ ἐξέβαλε σάκκον πλήρη χρυσοῦ τὸν ὁποῖον ἐνεχείρισεν εἰς τὸν ἄπληστον Γάλλον.

— Ἰδοὺ σεῖς πληρωμένος, εἶπεν.

— Ἐντίμως! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ ἅμα ἐμέτρησε τὰς στιλβούσας γινέας· ὑπάρχουν μὲν μία ἢ δύο ὀλίγον ἐλαφραὶ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἤμεθα φίλοι δὲν θὰ εἰπῶ τίποτε. Εἴθε νὰ ἐπιτύχετε, προσέθηκεν ἐγειρόμενος διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ.

— Σταθῆτε, εἶπεν ὁ μαθητής του μετὰ φωνῆς αὐστηρᾶς.

Ὁ γέρων ἐστράφη μὲ ὕφος ἀνήσυχον.

— Ἔχω ἐρώτησίν τινα νὰ σᾶς ἀποτείνω.

— Ἐρώτησιν;

— Εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀποκριθῆτε εἰλικρινῶς· διότι μὲ γνωρίζετε ἀρκετὰ καὶ ἠξεύρετε ὅτι δὲν ἀστεῖζομαι.

— Ὁμιλήσατε! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ Γουγιὼτ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνησυχῶν.

— Πῶς εἶναι ἡ ἀσθενής σας τῆς Κρόμβελ-Χάουζ;

Ἡ ἐρώτησις ἦτο τοσοῦτον ἀπρόοπτος καὶ εὐθεῖα ὥστε, μὲ ὅλον τὸ ψυχρὸν αἷμά του, ὁ δόκτωρ δὲν ἠδυνήθη οὔτε νὰ ψευσθῇ οὔτε νὰ κρύψῃ τὴν ταραχήν του.

— Ποία ἀσθενής; ἐψέλλισε τέλος.

— Τὸ θῦμα τῆς προδοσίας ἀπίστου κηδεμόνος καὶ τοῦ πάθους νέου ἰσχυρογνώμονος· ἡ ἀνεψιὰ τοῦ μακαρίτου σὶρ Οὐΐλλιαμ Μομβράῦ· ἡ μὶς Δεβέρ!

— Εἶναι καλλίτερα, ἐψιθύρισεν ὁ γέρων· πολλὺ καλλίτερα.

— Ὁ Μίραν τὴν ἐπανεῖδεν;

— Ἀφότου ἠσθένησε δὲν τὴν εἶδε

— Δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐπανίδῃ! ἀπήντησεν ὁ ἀρνησίθρησκος μὲ τόνον σταθερόν. Ἡ παρουσία του θὰ τὴν ἐφόνευεν!. . . Ἀκούσατέ με. Ποτὲ δὲν κάμνω αἴτησιν χωρὶς νὰ ἔχω τὰ μέσα νὰ μεταβάλλω τὴν αἴτησιν ταύτην εἰς διαταγήν. Πρέπει νὰ εὕρετε μέσον νὰ τὴν ἐλευθερώσετε ἀπὸ τὴν φυλακήν της.

— Ἐγώ! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ. Δὲν ἠξεύρετε πῶς φυλάττεται. Αὐτὸς, ὁ νέος Ἰνδὸς, καθὼς τὸν ὀνομάζετε, καὶ ὁ συνταγματάρχης δὲν μακρύνονται οὔτε τὴν ἡμέραν οὔτε τὴν νύκτα.

— Τὸ ὑπώπτευα.

— Καὶ ἡ τροφὸς τὴν φυλάττει ἐπίσης καλῶς· οἱ ὑπηρέται εἶναι ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν κύριόν των.

— Καὶ ἀπὸ τοὺς δαίμονας ἐὰν περιεκυκλοῦτο, πρέπει νὰ εὕρετε μέσον νὰ τὴν ἐλευθερώσετε. Ἠξεύρω τὰ ἄπειρα μέσα τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιστήμη θέτει εἰς τὴν διάθεσίν σας.

— Καὶ διατὶ νὰ τὰ μεταχειρισθῶ;

— Διὰ τὴν ἰδίαν σας ἀσφάλειαν. Ἀκούσατέ με· σᾶς εἶπα ὅτι ποτὲ δεν ζητῶ τι χωρὶς νὰ ἔχω τὰ μέσα νὰ μεταβάλλω τὴν αἴτησιν ταύτην εἰς διαταγήν.

— Τὸ εἴπετε.

— Δοιπόν! ἐπανέλαβεν ὁ χὰν, ὁ κατάλογος τῶν ἐγκληματικῶν πράξεών σας, τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα ἐλάβετε, τῶν ὀνομάτων ἐκείνων οἵτινες σᾶς μετεχειρίσθησαν, ὁ κατάλογος αὐτὸς περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου.

Ὁ δόκτωρ Γουγιὼτ, μὲ κραυγὴν ἐκπλήξεως καὶ λύσσης, ὥρμησε κατὰ τοῦ μαθητοῦ του· ὅπλον τὸ ὁποῖον ἔσυρεν ἐκ τοῦ κόλπου του ἔλαμπεν εἰς τὰς χεῖράς του.

— Σκύλε! ἀνέκραξε, τὸ μυστικὸν αὐτὸ θὰ ἀποθάνῃ μαζῆ σου!

Ὁ χὰν ὀπισθοχώρησε μέχρις οὗ ἦλθε πλησίον τῆς ἀλύσσου τῆς ἰνδογαλῆς. Τὸ ζῶον τὸ ὁποῖον, καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν συνδιάλεξιν ἔμενε συμμαζευμένον κατὰ γῆς, ὥρμησε κατὰ τοῦ ἐπιτιθεμένου ἐκφέρον ὑπόκωφον γρυλλισμόν. Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ δόκτωρ ἀνετράπη ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του. Ἡ ἰνδογαλῆ ἓν νεῦμα μόνον ἐπερίμενε τοῦ κυρίου της διὰ νὰ σχίσῃ τὸ στῆθός του.

— Ἄφρων! εἶπεν ὁ χὰν μὲ ἀταραξίαν, νομίζεις ὅτι δὲν εἶχα λάβει τὰ μέτρα μου; Τώρα, ἄκουσέ με· θὰ σὲ ἀφήσω ἐδῶ ὑπὸ τὴν φύλαξιν τῆς πιστῆς μου ἰνδογαλῆς καὶ νὰ μεταβῶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα διὰ νὰ τῷ ἐγχειρίσω τὸν κατάλογον τῶν ἐγκλημάτων σου, καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ σύρῃ εἰς τὴν φυλακὴν διὰ μέσου τῶν σφυριγμάτων τοῦ πλήθους, ἐὰν ἐν τούτοις ἡ ἀγανάκτησις τοῦ πλήθους σὲ ἀφήσῃ νὰ φθάσῃς ζῶν εἰς τὴν φυλακήν.

Ὁ δόκτωρ ἀφῆκε στεναγμόν.

— Ὑποκύπτω, εἶπε. Ποῖαι εἶναι αἱ συμφωνίαι σου;

Αἱ συμφωνίαι ἐλέχθησαν, καὶ ὁ ἐξωμότης τόσον καλὰς ἔλαβε προφυλάξεις ὥστε ὁ πανοῦργος δόκτωρ Γουγιὼτ δὲν εὗρε κανὲν μέσον νὰ τὰς ἀποφύγῃ.

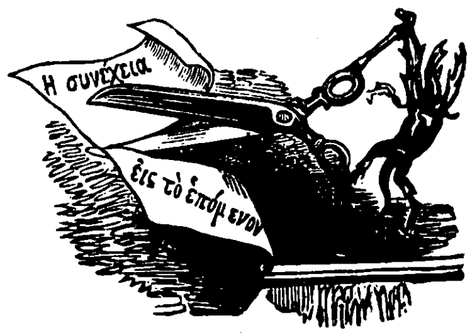

Ἐπιτύμβιον τοῦ Σουλτάνου Μαχμοὺτ τοῦ Β'.

Τὸν τίγριν Τοῦρκον μὲ ψυχῆς ἀνδρίαν ἡμερώσας
Καὶ τύπον αὐτοδίδακτος ἐλευθερίας δόσας,
Υἱὸς τυράννων τύραννος·
Διὸς τιτανελέτορος ἀπαγυμνώσας στῆθος,
Ἀντισταθμίσας ἔθνος ἓν μὲ φρόνησιν καὶ βρῖθος,
Μαχμοὺτ ὁ μέγας Κοίρανος
Ἐνθάδε κεῖσαι ἄληστος.—Ἂν ἐκ τῆς λάρνακός σου
Ὁ παντεπόπτης, σήμερον, καὶ ζίλβων ὀφθαλμός σου
Μιᾷ στιγμῇ ἐφαίνετο
Νὰ ἴδῃ ποῦ κυμαίνεται τὸ ὀρφανόν σου γένος ....
Ἀλλ' ὄχι!... ἂν μιᾷ στιγμῇ ἐφαίνετ' ἀνοιγμένος,
Αὐτὸ δὲν ἐκυμαίνετο.

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων Ἠλιοῦ Ταντελίδου.)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Πατήρ τις μετὰ τοῦ υἱοῦ του διήρχοντο πλησίον τοῦ Jardin des Plantes τῶν Παρισίων, ὅπου, ὡς γνωστὸν, διατρέφονται ζῶα ἥμερά τε καὶ ἄγρια. Ὁ υἱὸς στραφεὶς πρὸς τὸν πατέρα·

— Πάτερ μου, ἠρώτησε, διατί ὀνομάζεται Βοτανικὸς Κῆπος ;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ πατήρ, ἔχει ζῶα.

Ὁ δόκτωρ Πέτρος Βερὼν μᾶς ἀποκαλύπτει εἴς τινα γαλλικὴν ἐφημερίδα νέον εἶδος βιομηχανίας ὅλως παρισινῆς καὶ μάλιστα βουλεβαρτικῆς, ὅπερ ἀποδεικνύει ἔτι ἅπαξ ὅτι ὁ γαλλικὸς λαὸς εἶναι ὁ πνευματωδέστερος τῆς γῆς.

Ἰδοὺ ἡ σκηνή.

Οἱ θαμῶνες τοῦ καφενείου κάθηνται περὶ τὴν τράπεζαν. Αἴφνης μειράκιον μὲ συμπαθῆ φυσιογνωμίαν πλησιάζει τεῖνον μολυβδοκόνδυλα καὶ ζητοῦν εὔσχημον ἐλεημοσύνην.

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ καφενείου ὁρμᾷ ὠργισμένος καὶ δίδει εἰς τὸ μειράκιον δύο ῥαπίσματα σφοδρὰ τὰ ὁποῖα τὸ ἀναγκάζουσι νὰ κλαύσῃ. Οἱ περὶ τὴν τράπεζαν, πειραχθέντες διὰ τὴν κτηνωδίαν τοῦ ὑπηρέτου, τὸν ὑβρίζουσι, καὶ προσκαλοῦντες τὸ μειράκιον, σπεύδουσι νὰ τὸ παρηγορήσωσι καὶ νὰ τῷ δώσωσιν ἄλλος δύο σολδία, ἄλλος πέντε καὶ ἄλλος δέκα.

Ὁ μικρὸς ἀπέρχεται εὐχαριστημένος διὰ τὴν συγκομιδήν του, καὶ ἡ κωμῳδία ἐπαίχθη.

Καὶ ὁ ὑπηρέτης τοῦ καφενείου; θὰ μὲ ἐρωτήσετε. Τρίβει τὰς χεῖράς του μετρῶν τὰ σολδία τὰ ὁποῖα ἐσύναξε δι' αὐτὸν ὁ υἱός του.

— Φίλε μου, δὲν ἔφαγα πρὸ δύο ἡμερῶν, δάνεισέ με μίαν δραχμήν.

— Εὐχαρίστως, ἰδοὺ ἓν δεκάδραχμον, δός μοι τὰ ὑπόλοιπα.

Κάτοικός τις τῆς Πενσυλβανίας θέλει νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν ποταμὸν ἀφοῦ ἔπιε πολὺ οἰνόπνευμα. Εἷς φίλος του τὸν κρατεῖ καὶ τὸν ἐρωτᾷ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπαισίας ταύτης ἀποφάσεως, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπόκρισις.

Ἐνυμφεύθην μίαν χήραν ἥτις ἐκ τοῦ πρώτου γάμου της εἶχε μεγάλην θυγατέρα· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ μου ἤρχετο συνεχῶς καὶ μᾶς ἐπεσκέπτετο, ἐρωτεύθη τὴν προγονήν μου καὶ τὴν ἐνυμφεύθη· οὕτως ὁ πατήρ μου ἐγένετο γαμβρός μου καὶ ἡ προγονή μου μήτηρ μου, ἐπειδὴ ἦτο σύζυγος τοῦ πατρός μου. Μετά τινα χρόνον ἡ συζυγός μου ἐγέννησεν υἱὸν ὅστις ἦτο γυναικάδελφος τοῦ πατρός μου καὶ συγχρόνως θεῖός μου, ἐπειδὴ ἦτο ἀδελφὸς τῆς μητρυιᾶς μου. Ἡ σύζυγος τοῦ πατρός μου (ἡ προγονή μου) ἐγέννησε καὶ αὐτὴ υἱὸν ὅστις ἦτο ἀδελφός μου καὶ ἐγγονός μου, ἐπειδὴ ἦτο υἱὸς τῆς θυγατρός μου. Ἡ σύζυγός μου ἦτο μάμμη μου, διότι ἦτο μήτηρ τῆς μητρός μου· ἐγὼ ἤμην σύζυγος τῆς γυναικός μου καὶ ἐγγονός της ἐπίσης, διότι ἤμην υἱὸς τῆς θυγατρός της· καὶ ἐπειδὴ ὁ σύζυγος τῆς μάμμης ἀνθρώπου τινὸς εἶναι πάππος του, ἔγινα καὶ ἐγὼ πάππος ἐμαυτοῦ.

Ἐννοεῖ τις, ὅτι εἰς τοιαύτην κοινωνικὴν θέσιν, δὲν μένει πλέον ἄλλο καταφύγιον εἰμὴ ὁ θάνατος.

Διπλῆ σκέψις ἀντιγραφεῖσα ἀπὸ λεύκωμα.

« Ὁ Θεὸς πάντοτε μετενόησε διότι ἔπλασε τὸν ἄνδρα, ἀλλ' οὐδέποτε διότι ἔπλασε τὴν γυναῖκα.

ΜΙΑ ΓΥΝΗ. »

Κάτωθεν, ἦτο γεγραμμένον διὰ χειρὸς ἀνδρικῆς·

« Ἐν τούτοις, ἀφοῦ ἔπλασε τὴν γυναῖκα, ἐστάθη φοβηθεὶς μὴ πράξῃ νέαν ἀνοησίαν. »

Πρὶν ἀποθάνῃ ὁ Ἀλέξανδρος Η', πάπας Ῥώμης, διεμοίρασε μεταξὺ τῶν ἀνεψιῶν του ὅσα χρήματα εἶχε συνάξει. Ὁ Πασκὲν, μαθὼν τοῦτο, εἶπε : « Καλλίτερον ἡ Ἐκκλησία νὰ ἦτο ἀνεψιά του ἢ θυγάτηρ του. »

ΑΙΝΙΓΜΑ ΑΡΧΑΙΟΝ.

Ἔστι φύσις θήλεια, βρέφη ῥιζοῦσ' ὑπὸ κόλποις
αὐτοῖς γ' ἔχ' τὰ δ' ἄφωνα βοᾷ ἵστησι γεγωνεῖν
καὶ διὰ πόντιον οἶδμα καὶ ἠπείρου διὰ πάσης
οἷς ἔθέλει θνητῶν· τοῖς δ' οὐδὲ παρεῦσιν ἀκούειν
ἔξεστιν, κωφὴν δ' ἀκοῆς ἀίδηλον ἔχουσιν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Οἱ προμηθεύοντες 5 συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνοντας τὴν [illegible] συνδρομήν των λαμβάνουσιν ἐπὶ ἓν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

Οἱ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν *ἐγγράφως* τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ μὴ τὰ ἀπολεσθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 50 ἕκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητής, ἂν δὲν πέμψῃ συγχρόνως τῇ αἰτήσει καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

ΑΙ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω:

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδ. συγγράμ. « Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. »

Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Τὰ δύο προηγούμενα ἔτη τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης πωλοῦνται ἀντὶ δραχμῶν 6 ἕκαστον.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ὀκτωβρίου καὶ λήγουσι τὴν 30 Σεπτεμβρίου.